Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 7. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го СІЧНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 11, 1979 No. 7. VOL. LXXXVI.

МНОГОЛЮДНА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ВІДПРОВАДИЛА НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК СВ. П. АНДРІЯ МИЦЯ, ГОЛОВУ КПС

Нюарк, Н. Дж. (юко). — Невблаганна смерть знову скосила життя одного з найкращих з-поміж нас... На 57-му році життя, багатого в плідні діла в користь та для добра Батьківщини, відійшла на Вічний Спочинок, чи як кажуть пластуни — на „Вічну Ватру" — українська людина, що їй на ім'я Андрій Зенон Мицьо.

Св. п. Андрій З. Мицьо

З посмертних повідомлень було звісно, що з волі Всевишнього відійшов від нас: голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА, провідник ОУН-УПА на Закерзонні, воїн Української Повстанської Армії, член закордонних частин ОУН, прикладний пластун - громадянин, член 3-го куреня УПС „Лісові Чорти" та багатьох українських установ в Україні, Німеччині й Америці.

Він народився у Полонній біля Сянока на Лемківщині — 5-го листопада 1922 року. Тільки на чотири роки після Листопадового Зриву у Львові та три роки після проголошення Соборности відновленої Української Держави в Києві. Його шляхетне серце вже змалку запалало безмежною любов'ю до Рідного Краю. Навчання в Самборі, Пласт, жорстокі дні Другої Світової війни, нові криваві окупанти Батьківщини, ОУН, бої в лавах УПА, геройський рейд на Захід, закордонні частини ОУН, Пласт і громадська всебічна діяльність в Міттенвальді в Німеччині, переселення до ЗСА, важка праця на прожиток, знову Пласт, знову конструктивна активність серед громади в Мейплвуді — Нюарку, важка недуга й несподівана смерть...Оце етапи короткого,але ніяк не змарнованого життя на службі Богові й Україні — сл. п. Андрія Зенона, з пластовою кличкою „Партизана", який в УПА мав псевдо „Верниволя".

На сумну вістку про його смерть засумували його однодумці з-посеред ОУН й побратими зброї УПА. Жалобними почуваннями сповнились серця його пластових друзів і тих, найближчих з-поміж членів 3-го куреня УПС „Лісові Чорти" і тих, хто з ним разом пластував і дружив, і тих, яких він, як загартований в боях Української Повстанської Армії воїн, виховував та викарбовував їхні молодечі характери в пластовій „Лісовій Школі", на протязі десяти довгих років. Затривожилась уся українська громада в місці його останнього постою. Великою скорботою й невимовним горем покрилась вся його найближча і дальша родина...

І хоч Всевишній покликав його праведну душу у Свої тереми в період Різдвяних і Йорданських святкувань, приміщення похоронного заведення в Нюарку в п'ятницю, 5-го січня 1979 року, під час Панахиди, було вщерть заповнене пластунами, сумівцями, його приятелями з ОУН, побратимами по зброї в УПА, друзями і знайомими. УНСоюз репрезентували члени Головного Екзекутивного Комітету: секретар Володимир Сохан та організатор Василь Оріховський. Був присутній теж довголітній головний редактор „Свободи" Антін Драган.

Панахиду відправили панотці: парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку о. Михайло Кучмяк у співслуженні пластових капелянів о. крилошанина Богдана Смика, о. протопресвітера Артемія Селепини та о. шамбеляна Степана Сулика, члена 3-го Куреня УПС.

(Закінчення на стор. 6)

КАСТРО КРИТИКУЄ КНР ЗА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ЗСА

Гавана, Куба. — Фідель Кастро, у промові перед парляментом Куби з нагоди відмічення 20-річчя встановлення комуністичної влади на цьому острові, гостро скритикував уряд Китайської Народної Республіки за нав'язання дипломатичних зв'язків із ЗСА, називаючи це „заміною революційних ідеалів за економічні користі".

У такому ж нападі на ЗСА кубинський лідер обвинуватив Вашінгтон у „безмежній гіпокризії" по відношенні до прав людини і заявив, що „кубинці ніколи не схилять голів у Африці", маючи на увазі мілітарну інтервенцію Куби в користь соціялістичних режимів в Анголі й Етіопії.

„Кубу не можна купити, Куба не є Китаєм чи Єгиптом", — заявив Кастро під бурхливі оплески біля 2000 членів Крайової асамблеї в понеділок, 1-го січня 1979 року. „Не зважаючи на теперішню велику зраду Китаю, світ змінятиметься в користь комунізму", — продовжував Кастро, вимагаючи від ЗСА безумовного скасування заборони торгівлі з Кубою та ліквідації американської морської бази в затоці Ґуантанамо.

У наслідок цих гострих і безпосередніх атак на ЗСА, КНР і Єгипет, представники цих країн вийшли зі залі. Як відомо, ЗСА відчинили в Гавані т. зв. „секцію інтересів" при амбасаді Швайцарії в цілях переговорів щодо переїзду до ЗСА біля 3,200 політичних в'язнів. Цю секцію очолює Лайл Лейн. Переговори щодо еміґрації кубинських політв'язнів, кілька десятків яких вже прибули до ЗСА, натрапляють на ускладнення з уваги на відносно повільні процедури перевірки. ЗСА не приховують побоювань, що серед політв'язнів можуть бути й агенти.

Вживаючи ним раніше прийнятої фрази, що кубинський нарід є „інтернаціоналістичним народом" — чим він оправдує мілітарну інтервенцію в Африці — Кастро повторно заявив, що „ми не схилятимемо голів ані в Африці, ані в жадній іншій частині світу".

„ЗСА потерпіли Жірон (місце інвазії у Свинській Затоці в 1962 році) не тільки на Кубі, але й в Анголі й в Етіопії", — закінчив свою 70-хвилинну промову Кастро, одержавши двохвилинну овацію присутніх членів парляменту.

Президент Картер встановляє процедури зв'язків з Тайваном

Вашінгтон. — Починаючи з 1-го березня ц. р., тобто з днем виміни амбасадорами поміж Вашінгтоном і Пекіном, ЗСА вдержуватимуть зв'язки з Тайваном через „неофіційну установу корпораційної форми", згідно з меморандумом, що його президент Джіммі Картер вислав у четвер, 4-го січня ц. р., до всіх департаментів й аґенцій. Характер цієї установи буде поданий до публічного відома вже вкоротці, сказано в меморандумі.

Висилаючи меморандум та подаючи його до публічного відома у „Федеральному реєстрі", президент Картер бажав підтвердити тяглість торговельних, культурних та інших зв'язків з Тайваном до часу, коли Конгрес ЗСА встановить нові форми відносин поміж цими країнами. У меморандумі нема згадки про вимогу уряду Республіки Китаю, що будь-які відносини можуть бути встановлені тільки на „урядовому рівні". Цю вимогу уряд ЗСА відкинув. Речник Державного департаменту ЗСА Годдінг Картер 3-ій підтвердив, що в цій справі „надалі існує непорозуміння" з Тайваном, одначе висловив сподівання, що в майбутньому вдасться це „непорозуміння" усунути.

СССР видає втричі більше ніж ЗСА на військові цілі — твердить секретар Бровн

Вашінгтон. — Секретар оборони Гарольд Бровн, в інтерв'ю з кореспондентом „Ню Йорк Таймс" Бернардом Вайнтравбом, заявив, що „розчарований" фактом що Совєтський Союз продовжує таким швидким темпом розбудовувати різні роди зброї, зокрема стратегічну атомову зброю, видаючи на ту ціль втричі більше ніж ЗСА.

Бровн висловив надію, що підписання нового договору щодо обмеження стратегічної нуклеарної зброї (САЛТ II) спричиниться до сповільнення цієї діяльности Москви і тому він, Бровн, прикладе всіх зусиль, щоб довести до якнайшвидшого підписання САЛТ II і ратифікації цього договору Сенатом ЗСА.

Секретар оборони вдоволений, що протягом минулого року Північно-Атлантійський Союз (НАТО) виявився більш активним, ніж впродовж кількох попередніх років, але Бровн все одно вважає, що европейські члени НАТО не співпрацюють задовільно щодо стандартизації зброї та іншого військового устаткування, як теж призначають відсотково малі суми на спільні потреби НАТО.

Він висловив надію, що Іран залишиться в західньому таборі, беручи до уваги стратегічне положення тієї країни, як рівнож твердив, що встановлення дипломатичних зв'язків між Вашінгтоном і Пекіном спричиниться до „більш стабільної ситуації на Далекому Сході".

ПАПА КРИТИКУЄ МАРКСИЗМ, ЗАПОЧАТКОВУЄ РАДІОПЕРЕСИЛАННЯ У ПОЛЬЩУ

Ватикан. — Папа Іван Павло II, промовляючи до маси біля 30 тисяч вірних і паломників тут на площі св. Петра в неділю, 7-го січня, гостро засудив марксизм, прирікаючи, що Вселенська Церква боротиметься за встановлення свободи релігії в цілому світі. Кілька годин пізніше Папа відправив Службу Божу польською мовою у Сикстинській каплиці, яку за його інструкціями Ватиканське радіо передало в Польщу, започатковуючи тижневі радіопередачі в країну-батьківщину теперішнього Папи.

Папа Іван Павло II

Передаючи привітання польському народові та його провідникам, Папа заявив, що він „з глибини серця" бажає польському народові миру. „Як один з його синів, я бажаю, щоб він мав своє належне місце пошани в сім'ї народів світу". Він окремо звернувся до комуністичних лідерів Польщі з побажаннями, щоб „вони могли краще служити спільним інтересам народу". У Богослуженнях взяли участь шість польських єпископів та понад 500 паломників з Польщі, які прибули до Ватикану на церемонії висвячення в архиєпископський сан наслідника Папи Івана Павла II на становищі архиєпископа Кракова, о. Францішека Махарского.

У своїй промові на пл. св. Петра, Папа опрокинув теоретичні заложення комунізму, що релігія буцім то відчужує людину, тому й „пошукування за чимсь більшим" забороняється в ім'я прогресу.

„У модерних часах повторяється стару формулу: не шукайте за чимсь більшим від вас. Всупереч такій спробі заборони, три царі спішили до Вифлеєму і були першими свідками народин Христа", — сказав Папа, відкидаючи всілякі перепони й заборони в пошукуванні людини за „всім, що велике, глибоке, змістовне". Він закликав до встановлення повної свободи релігії і примінення права на віроісповідання у „суспільному, публічному, державному й міжнародному житті".

„Дозвольте трьом царям дійти до Вифлеєму", — закликав Папа у заключних словах своєї промови, — „бо з ними йде кожна людина в пошукуванні за чимсь більшим від неї. Жадних інших формул не слід встановляти на людину".

Підтверджуючи започаткування Папою тижневих радіопередач у Польщу, речники Ватикану поінформували, що це сталося в наслідок цензури польськими властями раніших Різдвяних побажань Папи. Як відомо, польські цензори пропустили згадку Папи про св. Станіслава, найбільш шановного поляками святого, 900-річчя смерти якого припадає на травень. Папа плянує взяти участь у цих відміченнях.

Кубинський експансіонізм треба припинити — закликає Кіссінджер

Париж. — Колишній державний секретар Генрі Кіссінджер, який займав цей пост за президентур Ричарда Ніксона і Джералда Форда, в інтерв'ю, що його передавало французьке телебачення минулого четверга, 4-го січня, заявив, що кубинське мілітарне втручання в справи різних країн є „недопустиме і його треба припинити".

Факт, що така мала держава як Куба може посилати свої військові частини до Анголі, Етіопії та інших країн, послаблюючи таким чином впливи Заходу, вказує, що вільний світ не робить належних протизаходів, а Гавана використовує політику детанту для власних інтересів — сказав Кіссінджер.

Він сказав, що військова діяльність Куби за кордоном мусить бути припинена якнайшвидше, натякаючи, що якщо існуватиме конечна потреба, то Захід повинен застосувати навіть силу, „подібно як це зробила Франція.

ПРОЦЕС МАРИНОВИЧА І МАТУСЕВИЧА — СВІДЧЕННЯ СОВЄТСЬКОГО „ПРАВОСУДДЯ"

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Нещодавно на Захід продісталися нові документи українського самвидаву, а теж вирізки з районних газет про судовий процес над членами Української громадської групи для сприяння виконанню Гельсінкських угод — Миколою Матусевичем і Мирославом Мариновичем. Як відомо їх заарештували 23-го квітня 1977 року і засудили 27-го березня 1978 року на 7 років ув'язнення і 3 роки заслання. Вони тепер відбувають свій термін у Пермських таборах.

Тут подаємо уривки з документу п. н. „Феміділнти", написаний ще в травні 1978 року. У ньому Надія Світлична розповідає про процес Мариновича і Матусевича. Повний текст цього документу буде друкуватися в „Сучасності".

„Мені пощастило: єдина з небайдужих до долі Мариновича і Матусевича — членів Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод - я була присутня на їхньому процесі протягом майже півтора дня, під час допитування свідків. Ось як це мені запам'яталося.

22-го березня ц. р. батьки М. Матусевича з великим трудом дізналися в Києві про суд над їхнім сином, хоч цей суд відбувався за кількасот метрів від їхньої хати у Василькові. До приміщення суду їх не пустили, мотивуючи відсутністю місць у судовій залі.

Цього ж вечора, вже після 9-ої години (час визначений мені умовами адміністративного нагляду для нічного домашнього арешту) до нас прийшов капітан республіканського КДБ Ліновицький і вручив мені повістку, яка зобов'язувала мене з'явитися у Василькові 23-го березня о год. 16-ій — як свідок...

Другого дня сина вдалося залишити у знайомих, і ми з чоловіком поїхали до Василькова. Як і слід було сподіватися, нас зупинили перед приміщенням суду — триповерховим будинком у центрі міста, перед сквером, поруч з кінотеатром. Міліція і особи в цивільному з червоними пов'язками на рукавах стояли коло будинку суду — здається, з усіх боків скверу. Чоловіка так і не пустили, хоч скільки ми не торгувалися, мотивуючи тим, що він не може залишити мене саму (я була вже на восьмому місяці вагітности).

З двох чи трьох десятків людей, які були на судовій залі (включаючи конвой і працівників суду), відразу впав у вічі головуючий Дишель — худорлявий, постарілий, але загалом незмінний Дишель, який так само головував на моєму процесі в 1973 році, який так само судив Є. Сверстюка, В. Стуса, С. Ґлузмана, М. Плахотнюка, Ґ. Вінса і т. д. і т. п. — словом штатний, перевірений, довірений і надійний — майже універсальний феміділнт Київського обласного суду.

У залі із знайомих побачила тільки Олеся Бердника і Михайлину Коцюбинську, допитаних переді мною. Болем війнуло від схудлого і зблідлого Мирослава Мариновича, якого посадили на звичайний стілець під стіною і біля нього стояли впритул з обох боків озброєні конвоїри. Привітно усміхнувшись один одному, ми з ним привітались, і я почала розгублено шукати поглядом Миколу Матусевича. Мирослав мовчки — жестом — сказав мені: нема. У цей час я вже стояла за трибуною перед суддею, засідателями, прокурором, захисником, секретарем, — і Дишель втомленим голосом хрещеного батька попереджав, що я мушу говорити правду і тільки правду, що за неправдиві показання я відповідатиму за статтею 178 КК УРСР, а за відмову дати показання — за статтею 179 КК УРСР.

Відтак почався допит мене, як свідка, який я наводжу тут з пам'яті фраґментарно:...

Суддя: Чи відомо вам про так звану Українську групу?

(Закінчення на стор. 6)

Польща теж відмовляється підвищити оборонний бюджет

Варшава. — Покликаючись на достовірні джерела, щоденник „Ню Йорк Таймс" у своїм виданні з вівтірка, 9-го січня, інформує, що уряд комуністичної Польщі, подібно як раніше уряд Румунії, відмовився підвищити свій оборонний бюджет на 1979-ий рік, чого вимагали совєтські власті від всіх членів Варшавського Пакту.

Речники польського уряду заявили у приватних розмовах, що хоча оборонний бюджет на 1979-ий рік буде на 1,8 більйона долярів вищий, ніж минулорічний, то беручи до уваги інфляційний фактор, фактично не буде жадного підвищення в сумі, яка призначена на оборону.

Як відомо, в листопаді та грудні 1978-го року румунський президент Ніколаі Чаушеску відкинув заклик Москви підвищити оборонний бюджет, як теж заявив, що румунські військові частини не будуть підпорядковані „чужим генералам", таким чином також відкидаючи вимогу совєтських властей щодо інтеґрації збройних сил Варшавського Пакту.

Члени польського уряду твердять, що відмова Варшави значно підвищити свій оборонний бюджет не означає, що Польща „стоїть в опозиції до Совєтського Союзу", а виправдувалися тим, що економічні та інші проблеми не дають змоги призначити більшу суму на військові цілі. Крім того, польський уряд, протилежно до румунського, таки погодився на інтеґрацію збройних сил Варшавського Пакту.

Українські письменники відзначили 70-річчя В. Барки

Ню Йорк, Н. Й. (І. Д.) — Об'єднання Українських Письменників в еміґрації „Слово", у суботу, 30-го грудня м. р., у залях Українського Інституту Америки в рамках 20-ої з черги зустрічі з громадянством, вшанувало 70-річчя відомого поета, письменника та есеїста Василя Константиновича Барку.

Вступне слово виголосив голова „Слова" д-р Остап Тарнавський, водночас повідомивши, що Ювілят із-за недуги очей не міг приїхати. Д-р Богдан Рубчак — поет і літературознавець—прочитав довшу наукову доповідь, в загальному схарактеризувавши творчість Василя Барки та проаналізував аналізу книжки поезій „Океан". Потім відома артистка Лідія Крушельницька прочитала низку поезій Ювілята. В кінці програми д-р О. Тарнавський вивловив подяку виконавцям. Вечір був на високому рівні, даючи насолоду зібраним.

Відтак відбулося скромне прийняття, підготовою якого займалися ред. У. Любович і М. Івасівка при допомозі пань. На вечорі була добра нагода придбати твори В. Барки. Серед товариських розмов мило пройшла зустріч письменників із громадянством.

КУК вітає нового генерального губернатора Канади

Вінніпеґ, Канада (КУК) — Централя КУК вислала ґратуляції колишньому прем'єрові Манітоби Едвардові Шраєрові з нагоди покликання його на пост генерального губернатора Канади, підкресливши історичне значення цієї номінації з уваги на те, що Е. Шраєр буде першим губернатором Канади неанглійського і нефранцузького роду та першим із Західньої Канади.

Родина Шраєрів поселилась у Манітобі, як хлібороби-поселенці німецького походження із Західньої України. Е. Шраєр крім англійської і французької мов, знає мови українську і німецьку і має велике зрозуміння для збереження ідентичности етнічних громад Канади. За часів його урядування як прем'єра Манітоби, в його уряді було 4-ри міністри українського походження.

День Державности України у Клівленді

Клівленд, Огайо (С. К.). — 60-ліття Соборности України, проголошеної 22-го січня 1919 р. на Софійській площі в Києві, українці Великого Клівленду відзначать бенкетом у суботу 20-го січня в залі Святопокровського осередку в Пармі. В програмі м. ін. виступлять з промовами головний предсідник УНС д-р І. Флис, сенатор Говард Меценбавм і конґресменка Марія Окар.

Цим бенкетом Українські злучені організації закінчать свій ювілейний рік і з тієї нагоди будуть вручені суспільним працівникам Грамоти признання. Після бенкету відбудуться Вечерниці.

В часі вечора буде відкрита виставка пам'яток державности України, приготована із збірок Михайла Світлика.

Квитки вступу на бенкет можна набувати у членів УЗО до 15-го січня.

В неділю, 21-го січня в усіх українських церквах Великого Клівленду будуть відслужені урочисті Богослуження.

Генерал Гейґ плянує зрезиґнувати

Монс, Бельгія. — Генерал Александер М. Гейґ, головнокомандувач військовими силами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і головний командир американських військ в Европі, в середу, 3-го січня, повідомив, що зрезигнує з тих постів 30-го червня і відійде від активної військової служби.

Генерал Александер М. Гейґ

Ген. Гейґ, який має 54 роки, за президентури Ричарда Ніксона спершу був дорадником державного секретаря Кіссінджера,а відтак шефом персоналу Білого Дому.На головнокомандувача НАТО і американськими частинами в Европі був призначений чотири і пів роки тому.

Повідомляючи про свою резиґнацію, ген. Гейґ не подав жадних конкретних причин, а тільки заявив, що на згаданих постах служив так довго, як і більшість його попередників.

Коментатори припускають, що Гейґ може плянувати політичну кар'єру, точніше, в 1980-му році може кандидувати до Сенату, або навіть старатися здобути номінацію Республіканської партії на пост президента ЗСА. Минулої середи він не підтвердив, але також не заперечив такої можливости.

Під час пресової конференції ген. Гейґ закликав Захід „протиставитися совєтському імперіялізмові", як теж перестерігав „проти світу, в якому судочинство находиться в руках тих, які готові вдаватися до тероризму і проливання крови".

Аркадій Шевченко одружився

Ню Йорк. — Аркадій Шевченко, колишній совєтський дипломат при Об'єднаних Націях, який у квітні минулого року „вибрав волю", одержавши право азилю в ЗСА, одружився два тижні тому, — інформує американський журнал „Нюзвік", не подаючи прізвища жінки, але ствержуючи, що це „пристійна американка у тридцятих роках життя".

Як відомо, перша дружина А. Шевченка мала покінчити самогубством, як про це інформували совєтські власті незабаром після того, як її насильно перевезено з Ню Йорку до Москви.

У жовтні минулого року Шевченко признався, що він вдержував „товариські зв'язки" з 22-річною Джуді Шавез, якій він подарував 40 000 долярів та автомобіль вартости 14 000 долярів. Останнім часом Шевченко перебував в околицях Вашінґтону під охороною американських розвідчих органів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик, Володимир Левенець, (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Їх долю нам слід відстояти

День 12-го січня 1972-го року — це день чергового наступу комуно-московського окупаційного режиму на українство, яким жорстокі вожді „країни рад" вписали ще одну криваву сторінку в історію існування СССР.

В цей день органи КГБ перевели ряд арештів в Україні, запроторюючи до в'язниць і концтаборів сотні українських діячів культури й науки, робітників і студентів. Про цей день писав Вячеслав Чорновіл у своїй заяві голові Президії Верховної Ради Української ССР, яка більш як рік пізніше продісталась на Захід, закінчуючи її словами: „12 січня 1972 року — це не тільки день мого арешту, але й дата початку широких репресивних акцій з метою остаточної ліквідації течії шестидесятників в українському літературно-громадському житті. Тому, починаючи з 12-го січня 1974 року, я щорічно — як в ув'язненні так і після звільнення — відзначатиму цей сумно-пам'ятний день української історії одноденною голодівкою. Так робитиму аж до справедливого перегляду моєї та інших аналогічних справ".

Уже чотири роки жде Чорновіл на розглянення своєї справи і мабуть прийдеться йому ще довше чекати, бо слово „справедливість" фігурує тільки в словниках і довідниках Совєтського Союзу, не маючи на практиці будь-якого значення. Тому на знак протесту проти пануючого в СССР безправ'я Чорновіл і його друзі в московських концтаборах відмічують 12-го січня кожного року голодівкою і петиціями.

Незабаром після появи заяви Чорновола на Заході українські молодечі організації, а згодом й інші, включно з крайовими репрезентаціями і Світовим Конгресом Вільних Українців, встановили 12-го січня „День солідарности з українськими політичними в'язнями в СССР", закликаючи до різних акцій в обороні наших нескорених братів і сестер в Україні. Такі ж заклики появились і цього року, включно зі суґестіями як такі акції переводити, з метою наголошення українського питання, зокрема сучасного етапу боротьби українського народу за людські й національні права, бо власне цей етап мав на увазі Чорновіл, згадуючи про „новонароджену традицію". Для нього і для його друзів ця традиція — це ще один вимір боротьби, ще один засіб спротиву, ще один виклик окупантові, ще одно підтвердження права українського народу на національну самобутність. Але це й заразом виклик до нас, української спільноти у вільному світі, не забувати про наш священний обов'язок постійно й кожночасно відстоювати права українського народу, який всупереч найбільш жорстоким заходам Москви, бореться й не кориться.

Хоча заклики вже самі по собі становлять вияв солідарности з нашими братами й сестрами в Україні, їх головна мета — підсилювати дії, зрушити громаду до переведення відповідних акцій. Можливо, що традиція, яка народилась п'ять років тому в одному з мордовських концтаборів ще не закорінилась у наших громадах, бо тільки деякі з них перевели в минулих роках і заплянували на цей рік акції в обороні прав України. На закорінення цієї традиції у нас немає багато часу. Нам слід негайно збільшити реєстр громад, які відповідними починами гідно відмітять „День Солідарности" та донесуть до відома наших співгромадян голос Чорновола та його нескорених побратимів.

У Чехо-Словаччині судитимуть дисидента

Відень, Австрія. — Пресове агентство Ройтерс повідомляє, відкликуючись на закордонні дисидентські кола, що чехо-словацькі судові власті плянують процес над Ярославом Сабатою, колишнім професором психології, якого обвинувачують в „образі урядового службовика".

Я. Сабата, якому 52 роки, знаходиться під арештом від жовтня минулого року, коли чехо-словацька поліція схопила кілька осіб, які брали участь у спільній зустрічі з польськими дисидентами.

Михайло Кучер

„ІДЕАЛІЗМ" ТА „РЕАЛІЗМ"

[1]

Ці поняття не тільки філософічні, але також політичні і то великого значення. Ми свідки метаморфоз політичних концепцій, але, беручи в них безпосередню участь, тих метаморфоз не добачаємо, просто часом не розуміємо, або надаємо їм мале значення. Що характеризує наші політичні концепції — це мале пристосовання їх до розвитку політичної думки і становища у світі. Нас б'є, як і кожну іншу політичну еміграцію те, що кожне покоління, або, не гріх сказати, наші політичні партії чи „середовища", перетворюють історію згідно з власною уявою чи поглядом на свій ужиток.

І так до поняття „реалізму" в політиці можемо чи навіть мусимо додати поняття політичного „романтизму". Очевидно, не все можна помістити в тих поняттях, або між ними. Це полярні поняття. З одного боку ідеологічна угода — резиґнація з аспірації до незалежности народу, а з другого — апотеоза духа спротиву, без огляду на наслідки, що межує — або може межувати — з національним самогубством.

Контрастність тих двох понять характерна для всіх історичних епох, включно з нашою українською. Різниця поміж прихильниками двох понять чи двох шкіл мислення полягає, поминаючи інколи особисті антипатії чи навіть ненависть до „інакше думаючого", на психічних передпосилках. Одні пристосовують свою політику до реалів світу (до реалітету), а другі уявляють, що світ пристосується до їх поглядів чи політики.

У міжнародній політиці крайнім представником „реалізму" чи реалітетної політики був Макіявеллі. Він відкидав етичні норми, а найвищим добром вважав інтереси держави. До реалізації такої мети були добрі всі засоби. Противники Макіявеллі закидають, що він у своїй діяльності керувався власне ідеалізмом.

Ідеалістична школа мислення походить з доби освітлення XVIII століття. Головна її ознака — віра у досконалість людини і в натуральну гармонію людських відносин. Найважливіше — оптимізм і віра, та що добру систему володіння можна осягнути не силою, а загальним пошануванням етичних і правних норм чи засад.

Сучасна ідеалістична школа мислення походить з англосаксьої традиції, в основі якої лежить віра Адама Сміта у натуральну гармонію людських відносин чи інтересів. Майже до абсурду посунув такий погляд Вудро Вілсон, який щиро вірив, що І-ша світова війна припинить уживання сили в політиці. Постане нова ера міжнародних відносин. Що сталося з Лігою Націй, то нагадувати не варто. Отже, візія Вільсона виказалася утопією. У міжвоєнному (поміж двома світовими війнами) періоді ідеалістичні погляди народили великої школи, яку вже не можна направити. Запаморочені нереальною візією гармонійного світу, західні політики не зрозуміли бурі, яка наближалася, а коли стали перед обличчям реальної небезпеки, пішли на угоду зі злом.

Коли прийшло до ІІ-ої світової війни, західні демократії були до війни не приготовлені так, як, зрештою, і сталінський СССР.

Британські історики (як наприклад, Карр) знищували скритикували ідеалізм у політиці і наслідки такої політики в міжнародній ділянці. Одначе британський історик Карр не заперечив великої ваги і ролі ідеалів. На його думку, реалізм це тільки сьогодня, а ідеалізм це те, до чого людство стримить, це його завтра...

Згідно з Карром майбутність — це синтеза існуючої реальности зі старанням її змінити.

Сучасна політична наука на Заході притримується реалізму і не заперечує ролі ідеалізму, себто стремить до синтези тих двох поглядів. Інакше кажучи, без ідеалізму реалізм не має амбіції до реформ існуючого порядку, а без реалізму ідеалісти не зможуть багато зробити і щось направити.

Реалізм без ідеалів веде до опортунізму і цинізму, а ідеалізм без оглядання на дійсність веде до програ.

У теперішній політичній атмосфері т. зв. вільного світу треба нам пам'ятати (або нагадати) те, що вільне суспільство найкраще розвивається в атмосфері культурній, релігійній і моральній, без полярних виявів оптимізму чи песимізму як на природу людини, так і на наше становище у вільному світі, і на стан нашого народу в системі СССР.

Синтезу поміж реалізмом та ідеалізмом осягнути не легко. Не варто також уважати „фікцією" те, що нам з якихось причин, часто особистого характеру, не подобається. Наприклад, у ЗСА є погляд, що в кожному народі — як і в організмові людини — мало коли з'являються самогубні тенденції, які його штовхають до катастрофи. На порозі тотальної катастрофи поставіють сили, — чи тенденції, — які виконують ролю спасителів, як можливо, наприклад, наші українські інакшедумаючі в системі СССР.

Одначе, це також не є безпечно оптимістичний погляд. Бувають і бували в історії випадки, коли направлення приходило пізно і катастрофі вже запобігти не можна.

До кризи і критики згаданих концепцій ще причиняється т. зв. зміна поколінь. Буває, що „старі" з причини невдачі звертаються до політичного реалізму, а „молоді" опиняються в обіймах політичного ідеалізму. Тут треба згадати, що таке твердження дуже узагальнене. В історії бували випадки, що „молоді", після катастрофи від ідеалізму переходили до реалізму. Крайній ідеалізм, як такий, властивий молоді може статися таким самим шкідливим, як і крайній ідеалізм.

[Продовження буде]

Іван Овечко

НАМ ТРУДНО ДОГОДИТИ

Критикуючи весь світ за його неуважність до України й української долі сьогодні й на дальше майбутнє, ми часто не вміємо бути вдячні чужинцям навіть тоді, коли вони тую уважність демонструють в той чи інший спосіб і то досить щиро та з історичної точки зору прихильно до нас. Ми завжди хочемо інакше, тому часто обливаємо холодною водою таку книжку і такого автора, який хоч і розуміє нас і пише правду про нас, все ж... не по-нашому. Критикуємо не стільки те, що він написав (бо буває, що нема за що причепитися), а за те, чого він...не написав, а, мовляв, мав би написати. У такому світлі часто критикуємо Солженіцина, не українця, а росіянина, від якого ми хотіли б почути про Україну й українців більше і в яскравішому світлі, ніж від самих українців, знецінюючи навіть те, ним сказане про нас, що можна б і треба було б для нашого ж добра належно використати.

А тепер ось не тільки невдячність англійському генералові й авторові книжки про третю світову війну Джонові Гекketові, а і закиди-обвинувачення, що він героєм державного перевороту в СССР зробив українця Василя Дугленка (див. „Свободу", ч. 270), бо, як каже Панас Феденко, „книга англійського генерала, як і подібні заяви про вигадану рішальну ролю України в розвитку подій у совєтській імперії, шкодять, бо дають нагоду органам терору додавати до звиклих „бичів" ще й дошкульні „скорпіони", щоб держать підданих у страху й трепеті".

Таку філософію автора критики згаданої книжки трудно збагнути. Попереше книжка про третю світову війну — не історія, а фантастична повість, і недоречно припускати, щоб на її основі совєтські можновладці будували свою політику супроти українців в совєтській імперії. Подруге, і без пригадки англійського генерала Москва давно знає, наскільки можна довіряти українцям, навіть комуністам на високих постах. Потрете, звідки це автор критики так точно знає, що твердження про рішальну ролю України в розвитку подій у совєтській імперії „відваги, рішучости підсоветським українцям не додають"? Якраз навпаки: ми чуємо з усіх сторін з уст українців тут (і там) про велику чи й рішальну ролю України в майбутніх подіях. Чому ж таку саму думку в голові англійського генерала й автора-фантазера ми мали б засуджувати?

У той час, коли українські борці в Україні постійно звертаються до еміграції у вільному світі з закликами поширювати тут не тільки вістки про самі факти переслідування їх з боку КГБ і влади, а й про суть їхньої діяльности як членів руху тоталітаризмові, у нас чути голоси про замовчування тієї суті, ба й навіть імен тих людей, щоб, мовляв, їм не пошкодити. Та ж вони самі просять нас про популяризацію їхніх змагань, а не тільки про допомогу виратися тому чи іншому з в'язниці, і вони мусять краще знати про доцільність чи шкоду нашого розголосу тут.

Неґативне ставлення до книжки англійського генерала теж ніби зумовлене отим „щоб не пошкодити", так, ніби Москва не знає, чи не знала здавна, яку силу й ролю в собі таїть кожний українець, у тому числі й той, що на найвищому державному шаблі. Таке трактування совєтських диктаторів досить наївне.

Беручи до уваги, що книжка Гекketта — це фантастичний твір, в якому українець зумів дістатися до найвищого посту в совєтському КГБ, щоб у слушний момент закінчити третю світову війну і ліквідувати совєтську імперію, проголосивши самостійність усім республікам, не виключена можливість, що й Брежнєву та іншим не раз уже снився подібний сон — ще перед виходом у світ книжки англійського генерала про третю світову війну. І якщо в тому сні він бачив розвал совєтської імперії, то кого він бачив у ролі „зрадника" і лідера того розвалу? Напевно, українця! Тож годі приписувати англійському авторові „відкриття Америки" або сприйняття своїм фантастичним твором посилення пильнування і терору над українцями з боку Москви. Натомість, ця книжка ставить Україну в центр уваги всьому світові, а це вже не так зле.

Критики згаданої книжки — це ще один доказ, як трудно чужинцям нам догодити.

[Продовження буде]

ПРОЩАЛЬНІ СЛОВА НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ І ГЕН. ГРИГОРЕНКА ДО ГЕЛІЯ СНЕГІРЬОВА

(виголошені увано на його похороні)

Слово Світличної

Довідавшись про смерть Гелія Снегірьова, хотіла би сказати кілька прощальних слів над його свіжою могилою.

Невимовно тяжко дізнатися на чужині про чиюсь смерть. А надто коли це смерть не чиясь...

Гелію Івановичу! Невже це правда? Знаю, що правда, бо ще там, в Україні, всі казали: приречений, тому й випустили. А хіба випустили? Не можу сприймати це інакше, як смерть у неволі. Ще й тому слова застрягають у здушеному горлі. Так, пригадую, потрясла мене влітку 1971 року звістка про смерть Михайла Сороки в Мордовському таборі.

Гелію Івановичу! Що Ви відчули в останні місяці свого життя, бачачи замість рідних облич — чужих людей, людські обличчя нелюдів? Колись Ви пробували передбачити, що вони з Вами зроблять за те, що Ви зважились випростати спину. Ви навали різні можливі варіанти і самі ж відкидали їх. Справді, що вони можуть зробити з Вами? До такого, як зробили невдовзі, не дійшла навіть Ваша письменницька уява. Воістину — країна необмежених можливостей.

Того фатального вересневого ранку Ви йшли на моє прохання зустрітися зі мною. Тоді я не знала, чому Ви не прийшли, чому змусили мене довго і марно чекати, чому я не змогла передати Вам вітання від Вашого друга Віктора Некрасова і взяти у Вас його адресу для свого брата. А Ви так і не дізналися, для чого я просила Вас зустрітися. Що Ви думали з цього приводу в гнітючій камерній тиші?

Але не це мене мучить над Вашою труною. Ваше сумління чисте перед Богом і перед людьми, як і моє перед Вами. Мучить мене інше. Яким то треба бути нелюдом, щоб стоптати в болоті людину, яка однією ногою вже в могилі! Таж підполковник Чорний і всі чорні полковники на землі — смертні.

Невимовно тяжко на чужині дізнатися про Вашу смерть і знати, що навіть символічні квітки на Вашу свіжу могилу покласти не можу. А як підтримати Вашу подругу, Вашу дружину, Вашу Галочку в її невтішному горі? Я не зумію цього зробити навіть тоді, коли жила з нею в одному місті і коли ій було так нестерпно важко. А тепер — між нами не лише тисячі кілометрів і океан, непрохідні кордони. Уявляю, як Ваша дружина дивиться тепер на 92-річну Вашу бабусю, що лишилася під її опікою, і в статечному усміхові безпорадної бабусі бачить Вас, коли щойно, вже у в'язниці, виповнилося 50 років... А Ви вже поєдналися душею з своєю молодою, як і Ви, матір'ю, ненькою... А в пам'яті й, очевидно, на цвинтарі — десь неподалеку від Алли Горської.

Гелію Івановичу! У мене в грудях запеклося голосіння. Але кругом очі — стільки поглядів і всі різні.

Я хочу відчути на собі Ваш погляд і понести його людям — „добрим, жорстоким і злим".

Надія Світлична

4 січня 1979 року
Ню Йорк

Слово Григоренків

Тяжка вістка прийшла з України. 28 грудня 1978-го року в тюремній лікарні вмер наш друг письменник Гелій Снєгірьов. Всього один рік, три місяці і шість днів вистачило КГБ, щоб закатувати до смерти цю гарну, мужню, талановиту і високої чесноти людину.

У нього було все, щоб жити у повному достатку: ум, літературний талант, добра працездатність і навіть можливість користуватися „високою" підтримкою. Все, що він писав, публікувалось, приносило гонорари. Становище провідного літератора в українському кіно забезпечувало постійний заробіток. Але люди великої душі не можуть задовольнитись лише матеріяльними благами. Вони хотять користуватися правами людини і не можуть байдуже дивитися на безправ'я других. Не міг і Снєгірьов. І він почав наближатися до людей, рідних йому духом: Віктора Некрасова, членів Гельсінських груп, академіка Андрея Сахарова. Прийшов він і до нашої хати. Не дуже довго довелось нам співпрацювати, але між нами постала добра дружба і ми до кінця днів наших збережемо світлі і теплі почуття про цю надзвичайну людину.

Але ці нові його зв'язки владі не сподобались. З ним провели „виховальну роботу", а як вона, звичайно, не допомогла, щільно закрили шлях до гонорарів. Потім позбавили й постійної праці в кіно. Але Снєгірьова те не злякало. Він йшов все далі. Після довгих років роботи й вагань (як би кому не пошкодити), відправляє на Захід свою документальну повість „Мамо, моя Мамо" (набої для розстрілу). В цій праці він з невимовною наглядністю викриває чекістську провокацію — процес „Спілки Визволення України", процес, що став претекстом для започаткування масового винищення української національної інтелігенції. Одночасно Снєгірьов співпрацює з українською і московською Гельсінкськими групами і висловлюється в деяких правових питаннях.

(Закінчення на стор. 6)

Іван Кедрин

УКРАЇНСЬКИЙ РІК 1978-ИЙ

[2]

Третій Світовий Конгрес Вільних Українців

Найважливішою подією „внутрішнього порядку" української громади в діяспорі був Третій Світовий Конгрес Вільних Українців, який відбувся в Ню Йорку в готелі „Американа" в днях 23-26 листопада 1978-го року. Пригадаймо, що Перший СКВУ відбувся 12-19 листопада 1967 року також у Ню Йорку, а другий у першому тижні листопада 1973 року у Торонті, Канада. Наприкінці 1-го СКВУ рішено, що такі могутні з'їзди мають відбуватися періодично, що 6, потім справлено на що 5 років, при чому, уміжчасі урядує обраний кожним СКВУ Секретаріят. За рішенням 1-го СКВУ Секретаріят урядував за ротаційною системою — з осідками у ЗСА, Канаді й Европі, всюди по 2 роки, — ця система виявилася у практиці недоцільною, бо не давала можливости плянувати на довшу мету і створювала атмосферу провізорії. Тому на Другому СКВУ рішено, що постійним осідком Секретаріяту на повну каденцію має бути Канада. 3-ій СКВУ знову змінив цю систему: хоча рішено, що осідок Секретаріяту має бути знову у Канаді (Торонто), проте поділено каденцію поміж двох головних кандидатів на президента — Микола Плав'юк став президентом на першу половину каденції, мґр Іван Базарко — на другу половину каденції.

3-ій СКВУ був одною з таких могутніх імпрез, на яких завжди мусять бути „плюси" і „мінуси". На формально триденній, фактично чотириденній імпрезі із кругло одною тисячю учасників — уповноважених до голосування делегатів, членів попередніх керівних органів і гостей — не може бути все бездоганне і досконале і тому недоліки, які були й на тому 3-му СКВУ треба вважати за річ невідхильну і логічну. Коли говорити спершу про позитиви 3-го СКВУ, то на першому місці треба поставити його чисельність — всіх зареєстрованих учасників було 719 (не всі реєструвалися). Управнених до голосування делегатів крайових, міжкрайових і центральних установ та організацій було 459 плюс 48 членів Секретаріяту з правом голосу та 212 зареєстрованих гостей. На величавому концерті у репрезентаційному Карнегі Голл заля, що поміщує кругло 1200 осіб, була вщерть виповнена, так само на бенкеті було понад 1000. Одною з великих атракцій цього 3-го СКВУ була присутність на ньому трьох недавніх активних членів руху спротиву в Україні, які були політичними в'язнями та імена яких були широко відомі в українському і чужинецькому світі ще з часу їхньої мартирології в СССР: Леонід Плющ, генерал Петро Григоренко і наймолодша з них та остання з членів руху спротиву, яка несподівано для неї самої опинилася поза межами батьківщини — Надія Світлична. Присутнім був також молодий Віктор Боровський, колишній зв'язковий між членами місцевих Комітетів для здійснення Гельсінкських постанов в різних містах СССР. Їхня присутність та їхні виступи на пленарних сесіях і на Комісії для оборони прав людини, як і на бенкеті — знаходили ентузіястичну реакцію з боку тисячі присутніх. Особливо зворушливим був виступ-привіт Надії Світличної, яка відчитала українську версію славетного вірша Рабіндранаtha Тагора „Вирушай сам". Всі тих троє недавніх совєтських політичних в'язнів закликали до єдности у вільній українській громаді раз-у-раз повторювалися на різних форумах СКВУ.

Тих форумів — поза пленарними засіданнями — було багато, навіть надто багато, що було подекуди неґативом Конґресу, бо перевантажували його і рішуче внеможливлювали учасникам бути скрізь там, де вони бажали би. На пленарних засіданнях виголошено аж 5 доповідей (доповнивши двома дальшими первісно передбачені три доповіді), — крім того відбулися багатолюдні зібрання на Комісії людських прав з окремим панелем і — як згадано вже — з участю всіх названих українських членів руху спротиву в Україні. Відбувся Світовий З'їзд українських журналістів, на якому були представники української преси також з Европи, Австралії й Бразилії, та на якому виголошено три доповіді і рішено відновити Світову Федерацію Спілок Українських Журналістів. Найактивнішу участь в СКВУ взяли українські науковці. Крім панелю на пленарному засіданні СКВУ з доповідачами, що їх виголосили представники найважливіших і найбільших наукових установ і організацій у світі, відбувся в рамах СКВУ Науковий Ювілейний Конгрес, зорганізований НТШ А, з першою англомовною сесією у Колюмбійському університеті та дальшими сімома сесіями в Українському Інституті Америки, разом із кругло 50 науковими доповідями з прерізних ділянок науки. Відбулася теж конференція українських науковців, на якій створено Українську Наукову Раду при СКВУ з її першим президентом в особі голови НТШ А д-ра Ярослава Падоха та заступником і генеральним секретарем в особі генерального секретаря УВАН проф. Василя Омельченка. Відбулися теж окремі наради чи пак з'їзди кооператорів і економістів, зорганізованого жіноцтва, молоді. Усіх таких з'їздів, зборів і зустрічів з нагоди СКВУ було 14.

До вельми позитивів 3-го СКВУ треба зарахувати знову, як на двох попередніх СКВУ, гремільну активну участь ієрархів всіх наших Церков. Отож Українська Католицька Церква була репрезентована митрополитами в ЗСА Йосифом Шмондюком і митрополитом з Канади Максимом Германюком, як теж всіма єпархіяльними Владиками з ЗСА і Канади, — Українська Православна Церква була репрезентована Митрополитом Автокефальної Української Православної Церкви Мстиславом Скрипником та Митрополитом Андреєм з Канади, — були присутні теж Владики з-поза юрисдикції названих Православних Церков, як теж Протоіґумени Чинів Редемптористів і Чину СВВ, були теж представники Евангельського Об'єднання. екуменічний молебень з участю всіх отих високих духовників відбувся у великій залі готелю „Американа".

До успіху 3-го СКВУ, безумовно, причинився його голова, д-р Юліян Куляс, адвокат із Чікаґо, який керував інколи дуже складними нарадами з легкістю досвідченого фахівця у цьому ділі.

Конвенції братських Союзів і СУА

У минулому 1978 році відбулися конвенції всіх чотирьох наших братських Союзів, які завжди грають провідну ролю в українському суспільстві в ЗСА силою свого зорганізованого членства. 22-27 травня відбулася у Піттсбурзі вже 29-та з черги конвенція найбільшого братського Українського Народного Союзу під головуванням д-ра Ярослава Падоха. Це була знаменна подія своїм вислідом, бо прийшла зміна на становищі головного предсідника: Йосип Лисогір, який після смерти Дмитра Галичина виповнив ще майже повний рік каденцію урядування названого покійного видатного діяча й опісля був чотирикратно вибираний на той пост, програв до свого опонента, д-ра Івана Флиса, адвоката з Ню Йорку. Заступниками головного предсідника залишилися пані Марія Душник і єп. Павло Юзик з Канади, але першим заступником головного предсідника став д-р Мирон Куропась, колишній головний радний УНСоюзу та кол. спеціяльний дорадник для етнічних справ за урядування през. Джеральда Форда. Прийшла зміна теж на становищі головного організатора, яким став Василь Оріховський. Пані Уляна Дячук, головний касир, і Володимир Сохан, головний секретар, не мали суперників. Загально вважають, що така персональна зміна в організації, яка нараховує кругло 90 000 чоловіків, жінок і дітей, своїх членів, і розпоряджає майном кругло 43 мільйони долярів, корисна, бо прийшла у наслідку вільного вибору делегатами.

[Продовження буде]

ПРОТОКОЛ

29-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в місті Піттсбургу, Пеннсильвенія в готелі The Pittsburgh Hilton, Gateway Center

починаючи від 22-го травня до 27-го травня, включно — 1978 р.

8. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження з попереднього числа)

(15)

ВІДНОШЕННЯ ОДЕРЖАНИХ ВІДСОТКІВ ДО ІНВЕСТИЦІЙ/ ПО ПОТРУЧЕННІ ВИДАТКІВ/

1970 рік 4.61 %, 1971 рік 4.74 %, 1972 рік 5.09 %, 1973 рік 5.50 %,
1974 рік 3.84 %, 1975 рік 3.77 %, 1976 рік 4.18 %, 1977 рік 5.22 %.

Фінансовий відділ переводить переоцінку бондів,продаж можливих низько - процентових бондів на вищі відсотки.Збільшення пересічної відсоткової стопи з 3.84 в 1974 році до 5.22 в 1977 році вказує,що згадана виміна була досить замітна.Відсоток з інвестицій повинен би бути ще вищим,якщо б у звітах були переведені залеглі відсотки від уділеної позички на дім.

РУХ ЧЛЕНІВ:

ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ,

СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО РОКАМ:

РОКИ:	НОВІ ЧЛЕНИ	СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	ПЕРЕСІЧНА СУМА
1970 рік.................	5.252 члени	9.734.900.00 Дол.	1.853.00 Дол.
1971 рік.................	4.056 "	8.429.000.00 "	2.078.00 "
1972 рік.................	4.216 "	8.967.000.00 "	2.126.00 "
1973 рік.................	4.668 "	11.249.000.00 "	2.409.00 "
1974 рік.................	4.005 "	9.672.000.00 "	2.415.00 "
1975 рік.................	3.111 "	7.537.000.00 "	2.422.00 "
1976 рік.................	3.071 "	7.335.500.00 "	2.389.00 "
1977 рік.................	3.743 "	9.547.500.00 "	2.550.00 "

СТАН ЧЛЕНІВ І СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:	СТАН ЧЛЕНІВ	СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
1974 рік.................	89.069 Чл.	154.495.304.00 Дол.
1975 рік.................	88.112 "	156.211.325.00 "
1976 рік.................	87.729 Чл.	157.623.399.00 "
1977 рік.................	87.655 Чл.	163.445.146.00 "
РАЗОМ:стан членів зменшився на...........	1.414 Чл.	
СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПОРІВНАННІ З 1974 Р.ЗБІЛЬШИЛАСЯ НА.................		8.949.842.00 Дол.

ПЕРЕСІЧНИЙ ВІК в 1976 р. 40.78 в 1977 р. 42.29

Мимо того,що стан членів зменшився на 1.414 членів,то сума забезпечення збільшилася на 8.949.842.00 Дол.,і тим самим членські вкладки збільшилися з суми 11.618.717.73 в попередній каденції до суми 12.081.37104 Дол.в біжучій каденції.Пересічна сума забезпечення на одного члена збільшилася з 2.409.00 дол. в 1973 р.до суми 2.550.00 дол. в 1977 р. або на 141.00 дол. більше.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ:

ПРИХОДИ:	1974 РІК	1975 РІК	1976 РІК	1977 РІК	РАЗОМ ДОЛ.
Чинші......	535.370.02	588.173.42	1.011.968.34	1.515.291.72	3.650.803.50
Паркування.	---.--	805.00	6.938.75	11.130.00	18.873.75
Відсотки...	---.--	---.--	1.728.71	5.781.68	7.510.39
Комісове...	59.30	170.05	296.54	332.93	858.82
РАЗОМ:.....	535.429.32	589.148.47	1.020.932.34	1.532.536.33	3.678.046.46
ВИДАТКИ:					
Світло,ґаз.	119.551.04	106.602.96	156.920.48	180.930.00	564.004.48
Вода.......	---.--	2.759.58	5.586.89	835.09	9.181.56
Вивіз сміття	900.00	2.200.00	2.050.00	2.350.00	7.500.00
Платні.....	33.141.33	31.739.81	52.551.02	39.029.82	156.461.98
Сторож.....	2.162.01	922.00	3.374.00	6.120.50	12.578.51
Дозволи....	1.270.05	959.25	184.00	458.40	2.871.70
Ню-Дж.податок	---.--	7.017.30	---.--	---.--	7.017.30
Податок від:					
чиншів.....	14.541.53	64.240.91	72.452.19	126.979.14	278.213.77
платень....	1.656.31	2.135.62	7.185.71	3.443.51	14.421.15
Госпіталізація.......	1.056.41	1.126.92	1.962.67	2.089.14	6.235.14
Асекурація.	8.228.25	16.354.64	10.588.00	---.--	35.170.89
Друки......	711.30	353.87	656.70	310.10	2.031.97
Пошта,поїздки	543.26	1.128.99	1.255.76	3.935.83	6.863.84
Професійні о.	750.00	800.00	2.557.78	6.500.00	10.607.78
Оголошення.	64.05	12.559.32	7.117.35	790.00	20.530.72
Комісійне..	---.--	---.--	22.621.12	16.273.76	38.894.88
Елевейтори.	---.--	8.805.30	19.423.80	20.833.26	49.062.36
Охолодження	---.--	5.400.00	14.901.39	28.938.41	49.239.80
Чищення б..	---.--	---.--	---.--	14.532.61	14.532.61
" вікон..	1.086.75	---.--	2.302.65	921.15	4.310.55
Приряди до чищення....	14.810.93	7.587.46	13.063.59	13.185.75	48.647.73
Цьвіти.....	703.50	---.--	---.--	---.--	703.50
РАЗОМ:.....	201.176.72	272.693.93	396.755.10	468.456.47	1.339.082.22
Відсотки:					
Комершал Тр.	162.486.11	196.785.84	173.777.57	110.190.80	643.240.32
Фірст. Дж...	243.858.33	153.964.81	65.873.85	51.924.55	515.621.54
Морґан ґв..	52.235.30	---.--	---.--	---.--	52.235.30
Самопоміч..	34.080.00	56.620.17	---.--	---.--	90.700.17
У.Н.С......	---.--	---.--	263.017.03	241.399.39	504.416.42
Члени УНС..	---.--	57.720.49	131.760.71	272.034.24	461.515.44
РАЗОМ %....	492.659.74	465.091.31	634.429.16	675.548.98	2.267.729.19
Амортизація:					
Будинку....	---.--	---.--	137.512.28	284.834.22	422.346.50
Інвентаря..	---.--	---.--	263.54	263.54	527.08
РАЗОМ:.....	---.--	---.--	137.775.82	285.097.76	422.873.58
РАЗОМ: видатки:	693.836.46	737.785.24	1.168.960.08	1.429.103.21	4.029.684.99

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ:

/Дані взяті із звіту заєстрованого публичного книговода Варшол Ко. /

	1974 РІК	1975 РІК	1976 РІК	1977 РІК	РАЗОМ ДОЛ.	
ПРИХОДИ:	535.429.32	589.148.47	1.020.932.34	1.532.536.33	3.678.046.46	Дол.
ВИДАТКИ:	693.836.46	737.785.24	1.168.960.08	1.429.103.21	4.029.684.99	"
СТРАТА:,	158.407.14	148.636.77	148.027.74		- 455.071.65	"
НАДВИЖКА				103.433.12	+ 103.433.12	"
СТРАТА ЗА ЧОТИРИ РОКИ:....................................					- 351.638.53	Дол.

Вище заподаний звіт публичного книговода різниться від звіту Екзекутиви тим, що він у видатках подає амортизацію будинку 1 % за 1976 рік, 2 % за 1977 р., амортизацію інвентаря 10 % за роки 1976,1977 і залеглі податки.

Ниже заподаний звіт Контрольної Комісії в додатку до звіту публичного книговода подає ще залеглі відсотки Корпорації Дому до Українського Народного Союзу за роки 194-1977.

Аналіза приходів і видатків Корпорації Дому по узглядненні залеглих відсотків представляється слідуючо:

	1974 РІК	1975 РІК	1976 РІК	1977 РІК	РАЗОМ	Дол.
ПРИХОДИ:.	535.429.32	589.148.47	1.020.932.34	1.532.536.33	3.678.046.46	Дол.
ВИДАТКИ:						
Оперативні	201.176.72	272.693.93	396.755.10	468.456.47	1.339.082.22	"
НАДВИЖКА:	334.252.60	316.454.54	624.177.24	1.064.079.86	2.338.964.24	Дол.
АМОРТИЗАЦІЯ:	---.--	---.--	137.775.82	285.097.76	422.873.58	"
НАДВИЖКА:	334.252.60	316.454.54	486.401.42	778.982.10	1.916.090.66	Дол.
ВІДСОТКИ ЗАПЛАЧЕНІ	492.659.74	465.091.31	634.429.16	675.548.98	2.267.729.19	"
СТРАТА:..	158.407.14	148.636.77	148.027.74		- 458.071.65	Дол.
НАДВИЖКА.	---.--	---.--	---.--	103.433.12	+ 103.433.12	"
ВІДСОТКИ ЗАЛЕГЛІ:	534.750.50	642.345.60	677.606.70	402.332.51	2.257.035.31	"
СТРАТА:	693.157.64	790.982.37	825.634.44	298.899.39	2.608.673.84	Дол.

Залеглі відсотки до У.Н.С. почислено по 8 % у річному відношенні.

У видатках:заплачені відсотки до У.Н.С. в 1976 р.заплачено 263.017.03 Дол., за 1973 рік, в 1977 р.заплачено тільки 3 % відсотки за 1977 р.,і тому то решту належних відсотків за 1977 рік.,у висоті 5 % в сумі 402.332.51 враховано до залеглих відсотків.

БІЛЯНСИ КОРПОРАЦІЇ ДОМУ

на день 31.грудня 1973-1977

АКТИВИ/СТАН ЧИННИЙ/:	31.XII.1973 Р.	31.XII.1977 Р.	+ - РІЖНИЦЯ
Готівка в банку.........	159.978.00	240.427.04	+ 80.449.04 Дол.
Площа...................	54.648.00	54.647.81	- .19 "
Будинок....13.934.666.74			
Амортизація - 422.346.50	11.783.111.00	13.512.320.24	+ 1.729.209.24 "
Інвентар....... 2.635.35			
Амортизація.... 527.08	---.--	2.108.27	+ 2.108.27 "
Довжники................	13.534.00		- 13.534.00 "
Інвестиції..............		100.267.00	+ 100.267.00 "
РАЗОМ АКТИВИ:...........	12.011.271.00	13.909.770.36	+ 1.898.499.36 Дол.

ПАСИВИ/СТАН ДОВЖНИЙ:/			
Позички:			
Український Нар.Союз....	5.990.271.00	8.000.000.00	+ 2.235.729.00 Дол.
Ферст Джерзі Нейшенел Б.	3.000.000.00	---.--	- 3.000.000.00 "
Комершел Трост Компані..	2.000.000.00	1.130.000.00	- 870.000.00 "
Морґан Ґаранті..........	1.020.000.00	---.--	- 1.020.000.00 "
РАЗОМ:..................	12.010.271.00	9.130.000.00	- 2.880.271.00 Дол.
Боргові зобовязання.....	---.--	5.116.000.00	+ 5.116.000.00 "
Уділи...................	1.000.00		- 1.000.00 "
Депозити за чинші......		14.265.10	+ 14.265.10 "
Залеглі податки.........		1.143.79	+ 1.143.79 "
Страта 1974 158.407.14			
Страта 1975 148.636.77			
Страта 1976 148.027.74			
Разом:....- 454.071.65			
Зиск 1977.+ 103.433.12			
Страта:...- 351.638.53		- 351.638.53	+ 351.638.53 "
РАЗОМ ПАСИВИ:..........	12.011.271.00	13.909.770.36	+ 1.898.499.36 Дол.

Звіт публичного книговода виказує на день 31.грудня 1977 р.страту на суму 44.594.62 дол.,а це тому,що страту за 1974 р.у висоті 158.407.14 дол . і за 1975 р.у висоті 148.636.77 дол. -разом 307.043.91 дол.включив- збільшив вартість будинку.Тому ми виказуємо страту 351.638.53 дол,а його звіт виказує страту 44.594.62 т.є. на 307.043.91 дол.менше.Контрольна Комісія стоїть на становиську,що страти за попередні роки не можна дописувати чи збільшувати вартости будинку.

У вище поданому білянсі не подано залеглих відсотків до Українського Народного Союзу за роки:1974 534.750.50 Дол.,1975 642.345.60 Дол., 1976 р. 677.606.70 Дол. і 1977 р. 402.332.51 дол., разом 2.257.035.31 Дол.,так,що страта за роки 1974-1977 р.виносить 2.608.673.84 дол. / 2.257.035.31 дол. плюс 351.638.53 дол.сума виказана в білянсі/.

Кошти будови дому в біжучій каденції 1974-1977 збільшилися на загальну суму 2.151.555.74 Дол.

Позички збільшилися на суму 2.235.729.00 Дол.

З приємністю належить ствердити,що вплати членів Українського Народного Союзу на Боргові Зобовязання постійно зростають і вони виказували:

В 1974 році	593.000.00	Дол.
В 1975 році	1.245.000.00	"
В 1976 році	2.424.900.00	"
В 1977 році	5.116.000.00	"
В 1978 році	6.000.000.00	"

Це вказує на велике довір'я членів Українського Народного Союзу до Головного Уряду У.Н.С.

Фінансовий стан Корпорації Дому є багато кращий, як був в минулих роках, але він не є ще таким, як ми про це дуже часто пишемо. На підставі книг за 1977 рік, ми можемо предбачувати, що будемо мати:

Приходи з чиншів, паркування	1.600.000.00 Дол.
Оперативні і адм. видатки...	600.000.00 "
Предбачена надвижка........	1.000.000.00 Дол.
Відсотки від позичок: 14.250.000.00 8 %........	1.140.000.00 "
Амортизація................	280.000.00 "
Предбачена страта.........	420.000.00 Дол.

І тому за всяку ціну належить винаймити ще вільні приміщення, при списані нових контрактів підвищувати висоту чиншу, поробити заощадження у видатках, щоби в той спосіб осягнути якнайбільшу надвижку, та почати сплачувати капітал, від якого платимо досить поважні відсотки.

Списати в найкоротшому часі умову між Українською Національною Корпорацією і Українським Народним Союзом, яка реґулювала б умови, на яких затягнено позичку, яка на день 31. грудня 1977 р. виносить 8.000.000.00 Дол. Треба в кінці усталити яка стопа відсоткова нас зобовязує, бо дуже часто буває, що раз говоримо про 10 %, 8 %, 5 % і 3 %. В біжучій каденції Українська Національна Корпорація заплатила 3 % за 1977 р. від суми понад 8.000.000.00 дол. Не заплачено жодних відсотків за 1974 рік від суми 7.277.270.70 Дол., за 1975 рік від суми 8.192.270.70 дол. і 1976 рік від суми 8.369.787.73 дол. Заходить питання, чи Український Народний Союз має фінансувати Корпорацію Дому, чи це повинно бути противно.

В загальному належить ствердити, що Український Народний Союз, є найбільшою Організацією поза межами рідного краю, має здорові основи, сильну фінансову базу, широко розгалужену пресу, та є впливовою Організацією на терені Америки і Канади. Нашими спільними зусиллями ми повинні причинитися до її ще більшого росту, щоби вона могла допомагати не тільки своїм членам і громаді в Америці і Канаді, але і поневоленому але нескореному українському народові у його змаганнях до волі.

Марія А. Гараус, 127 Відділ, зголошується „у справі формальній", щоб звіти подавати також англійською мовою, бо не всі розуміють українську мову.

Кирило Безковайний піддержує повищий внесок (Відділ 256).

Д-р Ярослав Падох — предсідник Конвенції — виясню̂є, що є неписане право, що в Союзі кожний звітодавець може складати звіти такою мовою, якою йому краще, українською або англійською. Цей внесок може бути предметом рішень у майбутньому, а тепер він не може жадати того від звітодавців, щоб складали звіти в обох мовах. Не йдеться про час, але про звичай у Союзі.

Кирило Безкоровайний (256 Відділ): тому, що звіти є друковані українською мовою, просить, щоб дещо подавати по-англійськи.

Предсідник Конвенції відповідає, що може б подавати не так цілий звіт, як радше сумарично — як хто зможе.

Головний контролер мгр Іван Винник: до надрукованого звіту з переведеної ним перевірки Касового Департаменту додає: У звітовому часі через касу УНСоюзу перейшло 34.077.386 дол. Готівка ульокована у банках Америки й Канади. За звітовий час майно Союзу зросло на 3.414.093. Однак вартість того майна належить зменшити на суму майже 400.000, бо інвестиція у Гамільтон Траст Компані у висоті 450.000 має ринкову вартість лиш 37.500. Від цієї інвестиції ми не мали прибутку. Бонди ульоковані в американських банках і в забезпеченевому Уряді в Канаді — становлять разом суму: 28.951.850. Тому, що старий будинок ще не проданий, маємо додаткові кошти адміністраційні. Оцінка наших грамот виносить 135.59, а пересічний вік членів 42. Відсотки від інвестицій зростають і тепер виносять 5.22 відсотка. З огляду на зріст коштів відбуття Конвенції, прихиляємося до тієї думки, щоб поробити старання й наступні Конвенції відбувати на Союзівці. Мимо того, що число членів зменшилося, то сума забезпечення збільшилася на 8.949.842. Пересічна сума забезпечення члена в УНСоюзі виносить 2.250 дол. Стверджуємо, що УНСоюз працює в рамках ухваленого бюджету. Бюджет преліміновано у висоті 22.447.500 у прибутках, а осягнено 23.437.720. В розходах преліміновано суму у висоті 20.354.200 дол., а виплачено 20.023.627 дол. Екзекутива успішно вимінює низькопроцентові бонди, закуповуючи вищепроцентові. З приємністю стверджую, що прихід з Дому УНСоюзу кожного року збільшується. Для порівняння подам, що коли в 1974 році були вони пів мільйона, то в 1977 році зросли до півтора мільйона. Вартість нашого дому (книжкова) становить тринадцять з половиною мільйонів. Всі позики на дім виносять суму 9.130.000, боргові забов'язання 5.116.000. Значить, наш дім є на чужих капіталах. Екзекутива у звітах про Дім виказує касові видатки — це, що виплачено за дім. Другий звіт це нашого СіПіЕй, який виказує також амортизацію дому, а Контрольна Комісія у своєму звіті виказує також залеглі відсотки. Тому ці звіти між собою різняться. Вплати членам УНСоюзу за боргові зобов'язання (вклади членів) постійно зростають. Це вказує на велике довір'я членів до нашої Установи й тепер вони дійшли до суми 6 мільйонів долярів. УНСоюз дав позичку Корпорації у висоті 8 мільйонів дол. Позички в банках для Корпорації Дому майже сплачені так, що всі вклади (позики) Корпорації Дому є виключно від членів УНСоюзу і самого Союзу, як такого. Фінансовий стан корпорації Дому є багато кращий, як був у попередніх роках. Можна сподіватися, що в біжучому році прибуток з Дому може становити біля одного мільйона. З того треба заплатити відсотки й відрахувати амортизацію. Належить списати умову між УНСоюзом і Корпорацією Дому, яка є окремою установою.

У позиції бюджету у Відділі Організаційному є заощадження на 71 тисячу долярів тому, що не заанґажовано до праці окружних організаторів. Крім того, належить звернути увагу на це, що у звітовому часі за минулі чотири роки Екзекутива підвищувала платні працівникам від 5-8 відсотків, але для себе не жадала підвишки; їхні платні були такі, як усталено чотири роки тому. Відносно контролі належить згадати, що в УНСоюзі є різні контролі. Стейтова перевіряє, чи належно забезпечені грамоти; Федеральна — чи точно платимо податки; актуарій — чи СіПі Ей мають ще інші завдання, а Контрольна Комісія перевіряє, чи всі ухвали виконані, чи праця проходить в рамках бюджету. В цей спосіб контролі взаємно себе доповнюють. УНСоюз — це найбільша наша Установа у вільному світі, має сильну фінансову базу, здорові основи, широкорозповсюджену пресу й є впливовою організацією на терені Америки й Канади. Спільною працею ми повинні причинитися до його росту, щоб він міг допомагати не лиш членам, але й цілому українському народові у змаганнях до волі.

Висновки та рекомендації

ВИДАВНИЦТВО „СВОБОДА"

1. Стягнути від одвжників їх заборговані суми, що на день 31-го грудня виносили $ 39,140.56. На будуче не приймати жадних замовлень від боргуючих правних, або фізичних осіб.

2. Створити Пресовий Фонд „Свободи" з пожертв і прибутків з продажу книжок, щоб мати фонди на вишкіл молодих журналістів та на гонорари для авторів за наукові статті.

3. Зактивізувати видавничу ділянку, анагажуючи до цього відповідних авторів.

4. Подбати про сітку окружних кореспондентів, та вимагати від них місячних звітів з життя і діяльности наших Округ.

5. Наш Щоденник повинен відводити більше місця для організаційних справ УНСоюзу. Треба частіше інформувати громаду про забезпечення в УНСоюзі та про користі, які воно дає людині.

6. Подбати про вогнетривалі шафи та примістити в них Річники „Свободи".

7. Збільшити число передплатників, як „Свободи", так і „Веселки".

8. Відбувати зустрічі з нашими братськими Союзами та змагати до їх об'єднання в одну могутню братську установу, з одним великим і модерним видавництвом.

Кінчаючи мій звіт, складаю щиру подяку головному редакторові, його співробітникам-редакторам, керманичам адміністраційного і друкарського відділів за їх ввічливу кооперацію в часі перевірки, а службовикам і робітникам за їх віддану для Видавництва працю.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Контрольна Комісія в цій каденції кожного року: 1974, 1975, 1976 та 1977 звертала увагу Головному Екзекутивному Комітетові, що справа піднесення Організаційного Відділу на відповідний рівень так, щоби цей Відділ міг успішно побороти усі труднощі і міг домогтись організаційних успіхів, це не справа тільки і тільки самого головного організатора чи Організаційного Відділу, але це справа цілого Головного Екзекутивного Кмітету і це престижева справа цілго УНСоюзу!

Організаційний Відділ із тим персоналом, який зараз є затруднений: головний організатор, секретарка та частинно затруднена секретарка і 2-ох обласних організаторів, це набагато за малі кадри, щоби Відділ міг задовільно виконати схвалені для нього організаційні пляни.

Починаючи від 1974 р. на кожній річній нараді Організаційна Комісія зголошувала резолюції, а Головний Уряд схвалював резолюції і зобов'язував Головний Екзекутивний Комітет побільшити організаційні кадри: затруднити додатково 4-ох або 3-ох обласних організаторів, в ЗСА, та Канаді, найняти асистента головного організатора, зобов'язати керівника Канадської Канцелярії до праці в характері обласного організатора, збільшити число постійних організаторів у великих скупченнях українського поселення та прийняти рішучі заходи для зактивізування неактивних відділів. Головний Екзекутивний Комітет не спромігся розв'язати позитивно, хоч би одну із цих проблем. Резолюції Головного Уряду в цих справах залишались невиконаними, а ощадності за 4 роки в сумі 160,000 дол. на організаційні видатки — при втраті 1,464 членів аж ніяк себе не оправдали.

29-та Конвенція зобов'язана прийняти в організаційних справах рішучі і тверді постанови.

Ці постанови повинні стати запорукою, що УНСоюз уже в найближчому майбутньому відвоює своє передове місце в організації членства, яке він в попередніх десятиріччях так кріпко держав.

„СОЮЗІВКА"

Загальний прихід Союзівки на протязі чотирьох звітових років постійно збільшувався, також збільшувалися готелево-оперативні видатки, а в першу чергу видатки на харчі, платні, податки від реальностей і опал, ґаз і світло. Розрахунок приходів і розходів виказує за кожний рік недобір. Причиною мінусового балансу є великий вклад гроша в розбудову Союзівки.

Рекомендації:

1. Підшукати професійну людину, як помічника для директора пана В. Кваса.

2. Призадуматися над розбудовою нового мотелю-готелю та негайно приступити до будови нової їдальні, бо теперішня їдальня не тільки що є вже замалою, але не відповідає вимогам обслуги гостей в часі обідів є не раз джерелом нарікання гостей перед управою оселі.

3. Рекомендується провести слідуючі праці на Союзівці в 1978 році: а) побільшити кухню, б) розбудувати табори для молоді (побудувати нові приміщення), в) поширити площу на паркування, перемурувати (скріпити) мур при відбиванковій площі біля „Веселки".

На закінчення треба підкреслити, що дуже великий відсоток праць виконано у власному заряді управи та власними силами працівників оселі під наглядом та особистою, жертвенною працею дир. В. Кваса, рівнож треба відмітити взірцеве ведення книговодства п-і М. Ганкевич, за що їм належиться щира подяка.

Звіт з перевірки Союзівки Контрольна Комісія кінчає закликом і зверненням до української громади в ЗСА і Канади, а в першу чергу до членів УНСоюзу, та української молоді, щоб свої вакації проводили на Союзівці, а батьки, щоб висилали своїх дітей на курси українознавства, на літні табори, тенісові курси, що буде корисне для української громади.

Допомагаймо і працюймо над ростом нашої відпочинкової „літної столиці" — Союзівки.

КАНАДСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ

Канадські державні чинники сьогодні ставлять більші вимоги як в минулому. Вимагають від нас платити податки, чи не краще тоді дати більший зворот дивіденди, як це роблять подібні братські канадські установи, що у великій мірі помогло б в організуванні нових членів.

Для покращання праці в Канаді потрібно:

1. Створення постійних організаторів по більших скупченнях українців.

2. Проголошувати про УНСоюз в радіо.

3. Прийняти на працю одного обласного організатора на Канаду.

ІВАН ГЕВРИК

ІВАН ВИННИК **БОГДАН ГНАТЮК**

о. ІВАН ВАЩУК **ІВАН СКАЛЬЧУК**

Звіт голови Головної Контрольної Комісії мґра Івана Геврика

(Особистий)

Як головний контролер УНС, я вже втретє з черги здаватиму Конвенційний звіт з моєї праці в УНС.

В першу чергу хочу скласти щиру подяку Шановним Делегатам 28-ої Конвенції за довір'я до мене та вибір до Контрольної Комісії.

Контрольна Комісія своїми звітами інформує членство про організаційний, фінансовий, рекордовий та загально - громадський стан УНСоюзу.

Я брав участь у всіх засіданнях Контрольної Комісії, в деяких засіданнях Екзекутиви, як також в річних засіданнях Головного Уряду.

Точний звіт з контролі є поданий в іншому місці.

Крім функції головного контролера в УНС виконую ще такі обов'язки: я є секретарем найбільшого на заході Канади 445-го Відділу, головою Округи Заходу Канади і представником УНС до Президії Комітету Українців Канади.

Це вже вшосте приходиться мені бути учасником Союзової Конвенції, на 26-ій Конвенції я був секретарем Статутової Комісії, де впроваджено новий пост заступника президента на Канаду.

Від минулої Конвенції до кінця 1977-го року я приєднав до Союзу 127 членів.

Брав участь в засіданнях Канадського Представництва, яке відбувалося тільки принагідно.

Брав участь в Дауфинських Фестивалях, де в 1977 році відкрито пам'ятник першому піонерові УНС в Канаді о. Несторові Дмитрову і з цієї нагоди видано брошуру. Посвячення пам'ятника довершив Митрополит Максим Германюк в сослуженні духовенства. Участь в посвяченні взяли головний предсідник И. Лисогір, сен. П. Юзик — голова Канадського Представництва, дост. міністер Манітобського Уряду Буртняк, мґр Нечай з Чікаґо, маестро Л. Молодожанин, д-р М. Марунчак, представник Округи і теперішній голова 445 Відділу Д. Ріпак.

Цього року Округа Західньої Канади здобула 1-ше місце по виконанні квоти, за що належиться признання таким секретарям: Л. Вовк, Д. Марцінюк, суддя Б. Корчинський, М. Наконечний, М. Войтів, та пані Текля Мороз, яка зорганізувала новий Відділ в Едмонтоні.

Я взяв участь в міжконвенційному часі в Зборах Монтреальської, Торонтонської та Ніяґарської округ. Слід підкреслити працю таких членів управ та секретарів — проф. Андрухова, Віри Баніт, О. Дольницької, Д. Манила, В. Боцюрківа, П. Дубаса, П. Дякова, Е. Омельченка, секретаря з Виндзору, С. Кусої, С. Левицького, В. Шаран, І. Курмана, пастора В. Давидовича, п-во Буріїв, Д. Заневич, Зацерковного та ряду інших.

Репрезентація:

Брав участь в Конґресі Комітету Українців Канади.

Брав участь в 50-літтю священства о. д-ра В. Кушніра, президента СКВУ і виголосив привіт від УНС.

Взяв участь в Ювілею УВАН у Вінніпеґу.

Взяв участь у Конвенції Братства св. Миколая і виголосив привіт від УНС.

Взяв участь і репрезентував УНС в 25-ту річницю Високопреосвященнішого Митрополита Максима Германюка Єпископських Свячень.

Взяв участь в бенкеті в пошані до Блаженнішого Иосифа Сліпого.

Взяв участь в бенкеті в пошані до проф. Ярослава Рудницького.

Взяв участь в 25-ій річниці Ліґи Визволення України.

Взяв участь в 25-літтю I Української Дивізії в Вінніпеґу.

Взяв участь в Конґресі Українців Католиків в Канаді.

Взяв участь в Другому Конґресі Української Євангельської Баптистської молоді і виголосив привіт від УНС.

Взяв участь у з'їзді УНО і УСГ в Монтреалі.

Взяв участь в Конференції КУК в Едмонтоні, при цій нагоді відбув наради зі секретарями та членами Управи УНС.

Був головою по будові пам'ятника Невідомому Воякові у Вінніпеґу, проєкт якого зробив маестро Л. Молодожанин. Пам'ятник відкрито в травні 1977. Його посвятив Митрополит Максим Германюк в сослуженні понад 30 священиків.

Взяв участь у відкритті пам'ятника поетові-революціонерові Кандибі О. Ольжичеві в Лігайтоні та виголосив привіт від УНС.

Взяв участь в похоронах сл. п. голови ПУН ред. О. Штуля-Ждановича та склав співчуття Родині і Проводові Організації Українських Націоналістів від УНС.

Був головою для відзначення 50-ліття Української Стрілецької Громади в Канаді, першого гуртка в Вінніпеґу, як в бенкеті, так в концерті, де взяли участь оба митрополити — Максим і Андрей, представники Уряду та міста.

Поза тим я брав участь в цілому ряді імпрез в місті Вінніпеґу і поза ним.

Крім основної праці, якій я присвячую найбільше часу, на протязі від минулої Конвенції дотепер, я є головою Контрольної Комісії УНО Канади, заступником голови Головної Управи Української Стрілецької Громади в Канаді, заступником голови Українського Визвольного Фонду в Канаді, головою КК Осередку Української Культури і Освіти в Вінніпеґу, головою кооперативи „Калина", головою Стрілецької Громади у Вінніпеґу, членом Контрольної Комісії кред. спілки „Карпатія", членом НТШ в Канаді, членом Українських Бизнесменів і Професіоналістів, членом Кред. Спілки „Віра" і „Поступ", членом Братства св. Миколая і Взаємної Помочі та членом парафії свв. Володимира і Ольги.

Рекомендації:

1. Заанґажувати молоді сили до організаційної пра-створити студійний фонд, з якого можна б уділювати стипендії.

4. Збільшити дивіденду членству та доказати ділом, що УНС це братська організація, покликана служити членству і народові.

5. Прийняти в Канаді одного обласного організатора, а на терен Канади приділити окремих постійних організаторів, що ними керували б члени Канадської репрезентації обрані на Конвенції в порозумінню з Екзекутивою.

6. Збільшити активність головних урядовців та зробити їх співвідповідальними за стан їх Відділів і Округ.

Кінчаючи свій звіт певними заувагами, бажаю всім делеґатам щастя і здоров'я, а росту і поширення для УНСоюзу.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Предсідник Конвенції д-р Ярослав Падох звертає увагу, що є ухвала, щоб головні радні звітували по 5 хвилин кожний, тому просить придержуватися усталеного часу. Крім того зазначує, що хто може, щоб коротко переповідав головні думки свого звіту також другою мовою (українська-англійська).

Серію Звітів Головних Радних започаткував д-р Богдан Футей.

Звіт головного радного д-ра Богдана Футея

Починаючи свій звіт, в першу чергу почуваюся до милого обов'язку скласти щиру подяку шановним делегатам 28-ої Конвенції за те, що виявили до мене довір'я і вибрали мене вдруге на пост головного радного УНСоюзу.

Моя діяльність, як кожного свідомого союзового урядовця, була і є унапрямлена статутовими обов'язками та припорученням Головного Екзекутивного Комітету, та йшла на ріст і користь УНСоюзу, його членів та добро української громади.

Я брав участь у всіх річних нарадах Головного Уряду і працював як член Стипендійної Комісії, Комісії Молоді, Статутової Комісії та Виховно-дослідчої Комісії. Мої звіти були друковані у нашому щоденнику „Свобода" так, що всі шановні делегати мали нагоду їх прочитати та виробити собі думку про мій вклад праці під час цих нарад.

Всі ми добре знаємо, що УНСоюз — це найбільша і найповажніша установа української громади в діяспорі. Тому, не лише є почестю, але також і обов'язком членів Головного Уряду (Екзекутиви, Контрольної Комісії і поодиноких головних радних), щоби Союз ріс, поширював своє членство і свою працю та виконував ті обов'язки, для яких його покликали основники. Наші наради-плянування повинні бути відповідальні, а наші рішення, постанови і резолюції повинні бути фахові, добре передискутовані, продумані і реалістичні.

В часі поміж конвенціями УНСоюзу найвищим урядом УНСоюзу є Головний Уряд і тому його резолюції має виконати і зреалізувати Екзекутива. Коли з якихось причин Екзекутива не мала можливости тих доручень виконати, то повинна подати причину і оправдання, чому не виконала. Краще не виносити ухвал, коли Екзекутива їх іґнорує чи з якихось причин не хоче їх виконувати, бо тоді співпраця виглядає недбало і неповажно.

Далі буду говорити про Округу Відділів УНС, в якій живу. Округа Клівленду нараховує 21 Відділ. У діловому році 1977 зорганізовано новий 166-ий Відділ в Сінсінаті, Огайо. Наша Округа виконала свою квоту в організуванні членства в минулому році на 108 відсотків, мала квоту 325, а здобула 350 членів. Очевидно, тут заслуга всіх здібних секретарів і обласного організатора Б. Дейчаківського. Я особисто приєднав 10 нових членів. Брав активну участь у всіх працях Округи в нарадах, конференціях і зборах, а також в працях деяких Відділів. Я є містоголовою 240-го Відділу ім. Євгена Коновальця.

Дня 10-го вересня 1977 року наша Округа відсвяткувала 75-ліття 102-го Відділу, свв. апостолів Петра і Павла, який був першою українською організацією на нашому терені і який зорганізовано 1902 року. Ювілейні святкування відзначено бенкетом, мистецькою програмою і відзначенням заслужених піонерів УНС. Із тієї нагоди видано гарно оформлену Ювілейну книжку. Я був членом Комітету, який підготовляв ці Ювілейні святкування.

Відносно праці Відділів, об'єднаних в Округах, цю організаційну структуру треба конечно статутово оформити. В теперішній ситуації співпраця Відділів на форумі Округи часто неможлива; деякі Відділи не виконують та іґнорують зарядження Управи Округи, не беручи участи в організаційних нарадах, із Округою не співпрацюють. В нашій Окрузі треба обов'язково перевести об'єднання малих Відділів разом і це дасть кращі організаційні висліди та більше зацікавлення цією працею, бо матеріяльна винагорода буде краща.

[Продовження буде]

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЗАКЛИК
УПРАВИ ВІДДІЛУ УККА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Тріюмфальною єдністю усіх творчих сил української діяспори завершився Третій Світовий Конгрес Вільних Українців. Тепер перед нами стоїть реалізація постанов Конґресу й ведення іншої праці УККА. Все це вимагає людської праці та фінансових засобів. Тому Управа Відділу Українського Конґресового Комітету Америки у Філядельфії знову звертається із гарячим апелем до українського громадянства міста Братньої Любови й околиці приступити негайно до складання щедрих пожертв на Український Народний Фонд для фінансування багатогранної праці УККА та біля 40 відсотків бюджету СКВУ.

— Оборона прав України і надалі на першому місці діяльности!

— Оборона доброго імени українського народу не сміє бути позаду!

— Моральна та правна допомога Нескореним — це наказ нашої доби!

—Боротьба за людські, релігійні, громадські й національно-державні права українського народу не сміє сповільнитися!

— Боротьба проти невіжества й зокрема проти злонамірених наклепів проти України мусить бути посилена шляхом об'єктивно-джерельних публікацій!

— Боротьба за душу української дитини та її самозбереження у власній національній спільноті — це завдання сьогоднішнього дня!

УККА має і ряд інших завдань, що їх щоденно мусить виконувати. Уся праця ведеться виключно власними руками та власними фінансовими засобами. Тому Управа Відділу УККА у Філядельфії звертається із проханням до філядельфійців, щоб вони щедро й негайно складали національний даток на руки збірщиків УККА або вплачували його: а) в Канцелярії Відділу УККА, при 5004 Олд Йорк Ровд; у п'ятницю увечері, від 5-ої до 8-ої год., та в суботу від 9-ої рано до 1-ої год. по полудні; б) в Домі Української Молоді — щочетверга і щоп'ятниці, від 6-ої год. до 8-ої увечері, а щосуботи від 10-ої год. рано до 2-ої год. по полудні, а також в) в українських фінансових інституціях — „Українська Щадниця" та кредитівка „Самопоміч" у їхніх урядових годинах.

Пам'ятаймо, що праці багато, а фінансових засобів дуже мало. Тому прийміть тепло Збірщиків УНФонду, які жертвують свої зусилля, а то й власні фонди, щоб збірку на УНФонд рік-річно перевести з успіхом.

За управу Відділу УККА у Філядельфії

проф. д-р Петро Стерчо — голова
Мирон Баранецький, Дзвінка Швед — секретарі
Петро Тарнавський — фінансовий Референт
Володимир Повзанюк — голова Комісії Збірки УНФонду

50-річний ювілей подружжя П. і Ф. Гуменюків

Петро та Френсис Гуменю ки під час відзначування їхнього 50-річчя подружжя

Дня 12-го листопада м. р. у соняшній південній Фльориді відбулася приємна несподіванка для одного подружжя у Голлівуді. Панство Петро і Френсис Гуменюки відзначили 50-річчя свого подружжя, обчовивши подружні присяги в українській православній церкві св. Миколая в Маямі. Відтак Ювіляти мали прийняття в Українському Культурному Центрі в Голлівуді. На це святочне прийняття прибула велика кількість приятелів і гостей, щоб вшанувати заслужених громадян.

Панство Гуменюки були і є активні не тільки в Українській Народній Помочі, де пан Гуменюк є головою чи в ООЧСУ і Українському Культурному Центрі, де є членом Управи, але і в кожній організації в орбіті місцевого Відділу УККА, та як колишній голова української православної громади, а пані Френсис, як керівничка фінансів, присвячує багато часу і праці своїй церкві. Тому наших Ювілятів так щиро вітали представники світських і церковних організацій — як відданих громадян і меценатів, своєї церкви і свого народу.

Панство Гуменюки зворушені дякували всім за шану, яку їм віддано в цей день Ювілею. Після споживання страв, які поблагословив парох української православної церкви о. Михайлюк, гості забавлялися на прийнятті і забаві, тостмайстром яких був теперішній голова парафіяльної Ради інж. В. Полярний.

В. П.

Замість квітів на свіжу могилу Побратима по Зброї св. п. сотника Української Галицької Армії

д-ра Івана Козака

складаю на Патріярший Фонд 20.00 дол.

•

Горем прибитій Родині передаю вислови глибокого співчуття.

Філядельфія, Па. Микола АЛЕКСЕВИЧ

Замість квітів на могилу

сл. п. Андрія Миця

на потреби Пласту складають:

Ольга і Микола ЗАЦУХНІ $25.00
пл. сен. Тиміш БІЛОСТОЦЬКИЙ $25.00

В БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

РОМАНА СТЕПАНЯКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 14 січня 1979 р., о год. 10 рано в церкві Покров Пресв. Божої Матері
при 97-06 87-ма вул. в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

Про молитви в цей болючий день просять Знайомих і Приятелів

ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

З великим смутком переживаємо смерть нашого Довголітнього Доброго Приятеля

бл. п.

ТАРАСА ОНУФРІЄВИЧА СОРОБЕЯ

•

Дружині Покійного пані Марії з синами Марком та Романом, а також всій Родині, висловлюємо наше щире співчуття.

Нехай американська земля буде Йому легкою.

МАРІЯ та МИКОЛА ЯРОШЕНКИ з Родиною

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ЯРОСЛАВА ПАЛАДІЯ

що з волі Божої відійшов у Вічність 19-го січня 1977 р.
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

19-го січня, ц. р., в церкві св. Юра в Ню Йорку, о год. 7-ій веч.;
20-го січня, о год. 8-ій рано, в церкві св. Михаїла в Гадсоні, Н. Й.;
20-го січня, о 10-ій год. рано, в церкві Всіх Святих, 11-та вул., на розі 3-ої Авеню;
22-го січня, о год. 8:30 рано. в церкві св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прошу про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина ЛЮСЯ

Головна Управа Українського Національного Демократичного Союзу

з жалем повідомляє про несподівану смерть члена Головної Управи

св. п.

ВАСИЛЯ КАСПРУКА

що наступила дня 29-го грудня 1978 року.
ПОХОРОНЕНО Його дня 5-го січня 1979 року на цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа УНДС

Українська Автокефальна Православна Церква — Катедра Св. Тройці в Ню Йорку, 359 Брум вул.

В неділю, 14-го січня 1979 р., відразу після Сл. Божої, в церковній залі *відбудеться*

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК

у виконанні КАТЕДРАЛЬНОГО ХОРУ *під дир.* п.ВАЛЕНТИНИ НАЛИВАЙКО

Солісти: п-і Христина Карпевич, п. В. Бакум та п. В. Якимчук

•

Після Концерту

ТРАДИЦІЙНА ЯЛИНКА

з ДАРУНКАМИ ДЛЯ ДІТЕЙ від СЕСТРИЦТВА

Парафіяльна Рада

Мілена Рудницька

Невидимі Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Теми

Лікарський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

З великим жалем сповіщаємо, що

бл. п.

МИКОЛА ПІДГІРНИЙ

родом з Бузковичів, Зах. Україна, учасник Визвольних Змагань, відійшов у Вічність на 85-му році життя, 30-го грудня 1978 року і похований на цвинтарі Heavenly Rest у Hanover, N.J.

В Україні осиротив дружину з дочкою.

Родина РАДОМСЬКИХ

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 6-го січня 1979 року, несподівано, упокоїлась в Бозі, наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

ТАЇСА ЄФИМЕНКО

на 65-му році життя.

ПАРАСТАС в середу, 10-го січня 1979 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в четвер, 11-го січня 1979 року, о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української Православної церкви Покров Божої Матері при 12-ій вул. і Овклейн, а звідтам на цвинтар Овкленд.

Горем прибиті:
сини:
АЛЕКСАНДЕР з дружиною
і дітьми
і ВІКТОР
та ближча і дальша Родина в Україні і Америці

Цим повідомляємо Високошановне Громадянство, що

дня 14 січня 1979 р., в Українській Православній Церкві Св. Тройці в ІРВІНҐТОНІ при 836 Lyons Ave. — *відбудеться*

СВЯТОЧНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

що розпочнеться о год. 10-ій ранку
яке відслужить митроф. прот. о. д-р ЮРІЙ ШУМОВСЬКИЙ
в асисті о. протидиякона ВОЛОДИМИРА ПОЛІЩУКА.
Співатиме Хор ім. Д. Бортнянського в повному складі під кер. диригента інж. Д. ОЛІЙНИКА

•

Після Богослуження, о 12:30 дня, відбудеться

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК і ЩЕДРІВОК та СВЯТОЧНИЙ ОБІД

Всіх Високошановних Громадян м. Ірвінґтону й околиць просимо ласкаво прибути і прийняти участь в нашій парафіяльній урочистості.
Всіх Високошановних Гостей будемо сердечно вітати.

З ЛЮБОВ'Ю У ХРИСТІ:
О. НАСТОЯТЕЛЬ і УПРАВА ПАРАФІЇ СВ. ТРОЙЦІ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ґлікерії Мачук

складаю 50.00 долярів для НТШ в ЗСА на англомовне видання Історії України-Русі М. Грушевського.

Д-р Ілля МУЛА

У БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Незабутнього МУЖА

бл. п.

СЕРГІЯ БЕРВИЦЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 13 січня 1979 р.,о год. 10:30 ранку в церкві св. Володимира в Ню Йорку
(при 82-ій вулиці)

•

Замість китиці квітів на могилу, складає:
25.00 дол. на Православну Семінарію в Бавнд Бруку,
і 25.00 дол. на видання книжки про С. Петлюру.

Прошу в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина ЗЕНОВІЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 8-го січня 1979 року по довгій і тяжкій недузі, відійшла у Вічність, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, СЕСТРА, НЕВІСТКА, БРАТОВА і ТЕТА

бл. п.

СТЕФАНІЯ КАРАСЬ з роду ЦАПКО

адміністраторка Української Католицької Школи св. Духа в Брукліні, Н. Й.

ПАНАХИДА у вівторок, 9-го січня 1979 року, о год. 8:15 веч. в похоронному заведенні Senko при Bedford and N. 5th Street, Brooklyn, N.Y.

ПАРАСТАС в середу, 10-го січня, о год. 7:30 веч. в тому ж похоронному заведенні.

ПОХОРОН в четвер, 11-го січня 1979 р., о год. 9-ій ранку, з того ж похоронного заведення до церкви св. Духа в Брукліні, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
БОГДАН — чоловік
ХРИСТЯ й ІВАН — діти
АННА ЛЯРСОН з дітьми — сестра
ОЛЬГА ЧАПКО — сестра
ГРИГОРІЙ КАРАСЬ — тесть
ВІРА ПАВЛЮК з мужем РОМАНОМ і дітьми — братова
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Европі

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 12-го січня 1979 р., о год. 7-ій веч.

„НА ПРОЩАННЯ СТАРОГО РОКУ"

мистецьке попурі, в якому візьмуть участь

- ТАМАРА ЛИХОЛАЙ, оперова співачка, при форт. супроводі проф. КАЛИНИ ЧІЧКИ-АНДРІЄНКО
- ОДАРКА ПОЛЯНСЬКА — 13-літня гарфістка
- ЛАВРЕНТІЯ ТУРКЕВИЧ — спів під акомп. бандури
- Інж. ПЕТРО ПЯСЕЦЬКИЙ — спомини з ловецьких пригод
- Інж. ТАРАС ГРИЦАЙ — події 1978-го року в сатирі.

Осередок СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки й Другий Відділ ООЧСУ в Ню Йорку
— *влаштовують* —

ТРАДИЦІЙНУ НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ

В програмі забави: Новорічне побажання Голів вище поданих Організацій.

Субота, 13-го січня 1979 р., год. 9-та веч.
Авдиторія школи св. Юра в Ню Йорку
215 Схід 6-та вул.

Столики просимо замовляти в Канцелярії Осередку СУМА на число тел. (212) 473-3467.

Грає оркестра „Сині Гори"
з Вілімантік, Конн. (перший раз в Ню Йорку), при оркестрі співають сестри Здирки.

Аранжер забави — ОСИП РОЖКА
Вечірний стрій побажаний

На Новорічні Забаві сердечно запрошуємо Українське Громадянство й Молодь міста Ню Йорку й околиць.

Відзначення 65-річчя здвигнення першого українського католицького храму в Міннеаполісі

У неділю, 12-го листопада ц. р., українська католицька громада св.Константина в Міннеаполісі, де парохом є о. прелат д-р Степан Кнап, урочисто відзначила 65-річчя свого існування. Оформлення цієї громади в 1913 році, дало також початок існуванню першої організованої громади в Міннесоті.

В програму свята входила Архиєрейська св. Літургія, яку відслужив Кир Владика Ярослав Габро, відслонення пропам'ятної таблиці Жертводавців на фонд нової церкви, і святковий бенкет.

Владику Ярослава, при вході до церкви вітали старим українським звичаєм, хлібом і сіллю — Семен Завадський, Данило Ерко і Станислав Садовський, а діти Маруся Дорощак і Михась Павлишин вручили Владиці китицю квітів. В Архиєрейській Літургії асистували Владиці, о. прелат Кнап, о. прелат Василь Білинський і о. Ленард Корчинський. Урочисто співав церковний хор під керівництвом інж. Евгена Карпяка.

На кінець, до по береги заповненої церкви, промовив Владика Ярослав. Він гратулював громаді з нагоди ювілею і за великі досягнення. Він також вказав, що саме в цей час припадає ще один ювілей, а саме 46-річчя священства о. прелата Кнапа, який має за собою великі заслуги для добра Церкви і українського народу.

Після закінчення св. Літургії, Владика Ярослав перейшов до притвору і там відслонив і поблагословив вмуровану в стіні бронзову таблицю жертводавців, які дарували на фонд будови і прикраси церкви не менше тисячі долярів. Першу таку таблицю фундаторів відслонено минулого року з нагоди посвячення мистецького оформлення церкви.

Після релігійної частини, відбувся в шкільній авдиторії святковий бенкет, в якому взяли участь біля чотириста парафіян і запрошених гостей. Зорганізуванням цієї частини свята займалися пані з батьківського Комітету Молоді, під керівництвом Марії Стець і Григорія Литвина.

Коли не залю увійшов Владика Ярослав, присутні піднеслися з місць, а представники Організації Української Католицької Молоді, Марта Сеник, Христина Павлишин і Ігор Човган привітали його квітами. Після молитви, що її змовив Владика, свято відкрив голова Бенкетового комітету Григорій Литвин. Дальше ведення програми було в руках господаря бенкету д-ра Михайла Козака.

У своєму слові, д-р Козак подав історичний перебіг подій, які довели до остаточного організаційного оформлення української громади в Твін Сіті. Він поінформував, що вже сто років тому були намагання зорганізувати тут рідну Церкву. В історії записано, що двічі, в 1887 і в 1889 роках, відвідав поселенців з України, о. Іван Волянський, перший український католицький священик в Америці. В 1908 році, перевів для них місійні науки український єпископ, Владика Сотер Ортинський. На жаль не вдалося тоді зорганізувати ані української Церкви, ані української громади. Причиною цього було перш за все трагічні події на українських землях, довгі роки поневолення і завзяті заходи ворогів знищити національну свідомість наших людей і в Україні і поза її межами. Щойно 65 років тому, невеликий гурт національно свідомих поселенців, під проводом ревного священика о. Константина Курила здвигнули в Міннеаполісі першу українську церкву і закріпили релігійне і громадське життя, яке своїм корінням сягає до колиски українського народу, Київ[ської] Руси-України. Не [зва]жаючи на великі перешкоди і втрати, ця громада вдержалася і розрослася в силі і числі. В скорому часі панорама міста прикрасилася будівлями багатьох українських церков. Живо пішла вперед релігійна і національна громадська праця. На місці, де колись стояла маленька церква наших перших поселенців, стоїть тепер імпозантний комплекс будівель, нова збудована в українському стилі церква св. Константина, Галерія для збереження зразків народного і церковного мистецтва ім. Блаженнішого Патріярха о. Йосифа, і репрезентативне приходство. Цей успіх треба приписати перш за все великій жертвенності громади і вмілому проводові і посвяті о.прелата Степана Кнапа. Своє слово, д-р Козак закінчив піднесенням тосту за здоров'я Владики Ярослава, отця пароха, гостей і всіх добрих людей, котрі своєю працею і жертвенністю причинилися до росту української громади в Міннесоті. Під звуки співу „Многих Літ" представники молоді, Гайді Стефанишин, Надя Козак і Нестор Литвин, передали о. прелатові Кнапові китицю рож, з нагоди 46-річного ювілею його священства.

Привітальне слово з веселими дотепами, виголосив від духовенства Єпархії, канцлер о. прелат Василь Білинський. Від парафіяльних організацій вітав присутніх д-р Іван Дорощак, а Степан Михайлюк, від парафії св. Стефана в Сейнт Полі. Від управи Міннеаполісу, з гарним словом виступив посадник Алберт Гофстед, який прибув на свято в товаристві алдермана Волтера Дзєдзіца. Він сказав, що сильну прив'язаність українців до Церкви і традицій, їхню жертвенність і працьовитість треба ставити всім як приклад до наслідування.

Свято звеличав своєю присутністю, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, д-р Володимир Янів з дружиною Софією. Вітаючи, він також гратулював за великі успіхи і закликав до ще більше наполегливої праці для добра і росту української громади в діяспорі.

Програму бенкету доповнювали і робили її різноманітною, пісні церковного хору з диригентом інж. Евгеном Карпяком, шкільного хору і дівочого ансамблю „Троянди" під проводом Славки Павлишин Гелегер і танцюристи з ансамблю „Заграва" під керівництвом Мирона Павлишина.

Несподіванкою для присутніх був грошовий дарунок, переданий на руки пароха, в сумі 16 500 долярів на сплачення боргу церкви. Марія Іванок передала від жінок 14 000 долярів з продажі вареників. Іван Шеперд передав 2000 долярів від Клюбу Мужчин, а Семен Завадський жертвував 500 долярів. Ця пожертва зменшить заборгування церкви до 30 000 долярів, з вище одного мільйона шість років тому.

Промову Владики Ярослава привітали довгими оплесками. Він хвалив громаду за її жертвенність і ще раз висловив признання вірним і їхньому пароxові за великі успіхи. Від Патріярха о. Йосифа він відчитав привіт такого змісту: „Вітаю Вас сердечно з Ювілеєм 65-річчя здвигнення першої української католицької церкви в Міннеаполісі. Ваша парохія і наші поселенці, що опинилися в Міннеаполісі, перейшли дійсно сумну і болючу історію на переломі нашого сторіччя, з прикрими наслідками для нашої Церкви і народу. Та Богу дякувати, що Ваші предки 65 років тому станули на правильний шлях і вдержались серед болючих ударів, перейшли нелегку пробу, зорганізували українську громаду і парафію св Константина в Міннеаполісі, витримали при рідній Церкві, і Ви сьогодні можете радіти тими досягненнями. Молю Господа, щоб поблагословив Вас і на дальше всещедрими своїми благодатями і помочами. Благословення Господнє на вас". Цей привіт присутні вислухали надзвичайно уважливо, з почуттям глибокого задоволення і гордости.

На закінчення свята, о. прелат Кнап відчитав зворушливого листа від хворого вже 91-річного основоположника парафії св. Константина Петра Андрущака, а Владика Ярослав, передав вервиці вдовам по померлим піонерам громади.

Спільною молитвою закінчено це історичне свято, яке надовго залишиться у пам'яті його учасників, зокрема молоді.

Н. Н.

ПРОЦЕС МАРИНОВИЧА...

(Закінчення зі стор. 1)

Св.: Про так звану групу невідомо. А про Українську громадську групу сприяння виконанню Гельсінкських угод знаю.

Судця: З якого часу ви про неї знаєте?

Св.: З часу її заснування.

Судця: Які антисовєтські документи тає званої групи вам відомі?

Св.: Ніякі. Зрештою, до Нобелівської премії не стануть представляти. (Прокурор перебиває і заглушує так, що я й сама себе не чую).

Судця: Вам відомий документ під назвою „Меморандум" ч. 2?

Св.: Я не пригадую номерів, але якийсь із перших відомий.

Судця: Це ваш почерк? Огляньте уважно кожну сторінку.

Св.: Текст написаний моєю рукою, а виправлення і вставки не мої, цю сторінку писала не я.

Прокурор: А хто?

Св.: Не знаю..."

Під час і після закінчення процесу в газеті „Шлях Ілліча", яка є органом Васильківського міському КПУ, появилися дві статті П. Барзінського (він й редактор газети, член Спілки журналістів СРСР).

В числі за 15-те березня 1978 року у статті п. н. „Чорна невдячність" він пише між іншим таке:

„...М. Матусевич зв'язався з нікчемною групкою таких же нероб, як і сам, і став відкрито поширювати антирадянські наклепи, обпльовувати і гудити радянську владу, велику дружбу радянських народів, вдаватися до відкритої антирадянської пропаганди, контрабандою діставав, поширював і переховував у підвалі будинку, в якому живуть батьки, ідейно ворожу літературу.

Перед нами документ, який засвідчує причетність Матусевича до сказаного вище. Він складений в селі Криворівня на Івано-Франківщині. До групи туристів, що зібралися на автобусній зупинці, підійшов Матусевич з дівицею і дружком. Почувши російську мову, став ганьбити присутніх, всіляко ображати, принижувати національну гідність народів країни, вимагав, щоб туристи „забиралися до себе на Урал". На справедливе зауваження, що у нас Батьківщина одна — великий Радянський Союз, продовжував націоналістичні вигуки, задеркувато приставав до присутніх, зухвало вчинив бійку. Цілком зрозуміло, що присутні при цій ганебній сцені і росіяни й українці дали належну відсіч...

В сім'ї Матусевичів панувала атмосфера ідейної неохайности та розхлябаности, дух егоїзму, індивідуалізму та користолюбства. Це і привело, зокрема, наймолодшого сина Миколу у болото антирадянщини та націоналізму.

До речі, саме таких ось ідейно скалічених молодиків і вишукують для себе різні зарубіжні „благодійники", щоб, мов бездумних маріонеток, використовувати у брудних антирадянських справах. Що ж, простягнувши себе нашому суспільству, Микола Матусевич сам поставив себе поза суспільством..."

А 15-го квітня 1978 року у цій же газеті у статті під наголовком „Злоствиці" він писав:

„Після опублікування в газеті моєї статті „Чорна невдячність"... в редакцію надійшло багато колективних і індивідуальних листів-відгуків. Робітники, колгоспники, службовці, педагоги, комуністи, комсомольці, безпартійні гнівно таврували відщепенця Миколу Матусевича, який став на шлях огуди і паплюження всього радянського, народної влади, дружби народів СРСР...

Свідки, як і присутні в залі з глибоким обуренням сприйняли дії Матусевича і Мариновича та горе - фантаста Бердника й Обертаса, які намагалися взяти під захист підсудних...

Судова колегія обласного суду на своєму засіданні уважно і ретельно вислуховувала і зважувала кожен факт і кожне слово. Переконливо і документально доведено, що своїми ворожими діями М. Матусевич і М. Маринович прагнули завдати шкоди радянській владі, підірвати її авторитет. Тому вирок закономірний — ізолювати обох від суспільства у виправно-трудових колоніях суворого режиму.

Присутні на залі схвально зустріли справедливий вирок суду."

Українець у футбольній збірній Ню Йорку

Богдан Куцина, член спортової ланки „Крилаті" при Осередку СУМА в Йонкерсі, Н. Й., був обраний до репрезентативної футбольної дружини метрополітального Ню Йорку на 1978 рік. Куцина є студентом другого року у Мангеттен коледжі і змагався в рядах футбольної дружини цієї школи, здобувши нагороду найкращого змагуна в минулому році. В 1977 році він був обраний до другої репрезентативної дружини Ню Йорку.

У дружині „Крилатих" Куцина змагається ще від десятого року життя, здобувши багато нагород і загальне признання членів і симпатиків клюбу.

Нагороду за вибір до репрезентативної дружини Ню Йорку Куцина одержав під час бенкету в п'ятницю, 15-го грудня 1978 року. Відзначення змагунам вручили

Богдан Куцина

професійні футболісти дружини „Ню Йорк Апполо".

Наталя Невмержицька

МНОГОЛЮДНА...

(Закінчення зі стор. 1)

Прощальні слова над відкритою домовиною виголосили: Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський, Михайло Ковальчин від Т-ва кол. вояків УПА, Лев Футала від Екзекутиви УККА,інж. Мирослав Шмігель від Головної Управи СУМ Америки та капелян Пласту о. крилошанин Богдан Смик. Пластові, сумівські та комбатантські прапори схилилися над домовиною, віддаючи Покійному останній салют.

Під час Панахиди співав хор під диригентурою професора Михайла Добоша.

Відтак присутні зворушливо проспівали пластову пісню „Сірілі у сумерку" та традиційне „Ніч вже йде".

У засніжений першим пухким снігом та сонячний, неначе в подарунку Покійному день, в суботу, 6-го січня 1979 року, після церковних похоронних відправ в Нюарку, довга валка авт та замовлений автобус з Ню Йорку, по береги заповнений пластунками й громадянами—проводила його в останню путь на вічний спочинок на Свято-Андріївському цвинтарі в Савнт Баунд Бруці, Н. Дж. Тут вже ждали на похоронний кондукт пластуни й громадяни з найближчих околиць: Трентону, Ню Бронсвику, Елізабету, Філядельфії...

Під командою крайового коменданта пластунів пл. сен. Юрія Тарасюка, що йому допомагали пл. сен. Неоніля Сохан і пл. сен. Володимир Свинтух, сформувався похоронний похід, на чолі з пластовими, сумівськими і упівськими прапорами. Попереду — Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський, за ним домовина, яку несли: від Крайової Пластової Старшини—Михайло Юзенів і Володимир Свинтух, від Т-ва кол. вояків УПА — Михайло Ковальчин і Орест Мостовий, від Великого Племени „Лісові Чорти" — Роман Микита і Дмитро Косович, а від Пластової Станиці в Нюарку — станичний Іриней Темницький і Богдан Кряк. За домовиною — члени Пластових Проводів у ЗСА і Канаді, члени родини й непроглядні лави пластунів в одностроєних і цивільних одягах і численні громадяни.

Після останніх похоронних обрядів, довершених о. Михайлом Кучмяком, що проходили під звуки співу хору під дир. М. Добоша, над свіжою могилою останні прощальні слова сказали: Михайло Ковальчин від закордонних частин ОУН, від провідника Ярослава Стецька та від товаришів зброї УПА,та пл. сен. Евстахія Гойдиш — голова Крайової Пластової Ради в ЗСА. На команду „Прапори почесть дай" сурмач, ст. пл. Зенко Луцик, відіграв на трубці прощальну мелодію, а пластуни відспівали пластову пісню „Ніч вже йде"... Стрілецькою піснею „Видиш, брате мій", що її відспівали разом з хором всі приявні, закінчено сумні похорони й останню мандрівку на цьому світі того, хто був і на завжди останеться прикладом безмежної любови до Бога, України та ближніх...

На післяпохоронній тризні, що відбулася в залі Осередку УПЦ в ЗСА, програму проводив пл. сен. Іриней Темницький, а прощальні короткі слова виголосили: пл. сен. Тарас Дурбак від Головної Пластової Ради, пл. сен. Андрій Харак від Крайової Пластової Старшини та Крайової Ради в Канаді, пл. сен. Іван Р. Костюк, від обох куренів „Лісові Чорти" і ОП-УПС в Трентоні, проф. Іван Цяпка від Відділу УККА в Нюарку та пл. сен. Ярослав Рак від куренів і Вва „Червона Калина".

Від родини усім приявним на похоронах і на тризні подякував рідний брат покійного Мирон Мицьо, Колядою„Бог Предвічний" розпочато й закінчено сумну тризну.

Вже в сутінках морозного вечора роз'їздилися учасники похоронів з цього гарного українського цвинтаря — місця вічного спочинку добрих і заслужених за свого життя синів і дочок України, коли це почав падати новий сніг, покриваючи білосніжним опікунчим крилом свіжу могилу одного із тих, що совісно сповнив свій синівський обов'язок супроти Бога й України.

ПРОЩАЛЬНІ СЛОВА...

(Закінчення зі стор. 2)

Небагато зробив він, як дивитись з точки зору фабрикації обвинувачення проти нього. Один не дозволений цензурою твір, та ще й у питанні, правдива суть якого, хоча б загальних рисах, відома широкій суспільності. Це, по теперішнім маштабам правозахисного руху, для КГБ просто письменницькі жарти, за які навіть попередження, звичайно, не дають. Ну, а заява про відмовлення від совєтського громадянства? Їх тепер пишуть десятки тисяч — всіх не пересадиш. І, нарешті, критична стаття про проєкт Конституції СССР, написана в період її „всенародного обговорення". Це й злочином назвати соромно, навіть тим, у кого совість є лише у вигляді напису на „партійнім білеті".

Не дивлячись на це, заарештували. Це була, перш за все, превентивна міра — позбавити український правозахисний рух діяча, який після ув'язнення М. Руденка, Л. Лук'яненка, О. Тихого, М. Мариновича, М. Матусевича, ставав одною з найбільших політичних постатей цього руху.

Одначе, правдиве значення Снегірьова не в тому, що він встиг зробити до свого арешту і не в тому, ким він міг стати, якби його не заарештували, а в тому, що він зробив від свого арешту.

Уважаючи, що з Українською Гельсінкською Групою скінчено, КГБ вирішив скріпити свою перемогу „каяттям" помітного правозахисника і відомого письменника. При цьому враховувалось, що Снегірьов тяжко хвора людина — інвалід другого ступеня. Не увага до хвороби, а використання її для того, щоб принеболити людину до каяття — ось такий гуманізм КГБ. Інваліда Снегірьова, як раніше покаліченого війною Руденка, піддали тортурам. Напочатку моральним, потім перейшли до фізичних і довели до паралічу нижньої половини тіла. Але дух його лишився незламним. Каяття нема. Але нема й сили. Лікарі приходять до висновку: Снегірьов на краю могили. І тоді КГБ, розрахувавши, що смерть все приховає, рішає опублікувати фальшивки. 1-го квітня 1978-го року „Радянська Україна" друкує „Заяву-каяття" Гелія Снегірьова. Але він не вмер так скоро, як пророкували лікарі, і відбулась зустріч з дружиною. Від неї він і довідався про своє „каяття". Він рішуче відкинув КГБівську фальшивку і в знак протесту оголосив голодівку, яка ще більше погіршила його стан. Українська Гельсінкська Група повідомила про це світове суспільство, а зокрема українську еміграцію. Преса і радіо заговорили про це.

Щоб припинити дальше розповсюдження відомостей про покаянну фальшивку і про вжиті проти Снєгірьова тортури, КГБ посилив його ізоляцію і включив до самвидаву одну за другою ще дві фальшивки — одну від безіменного „відомого" письменника, другу від невідомого лікаря. В першій твердиться, що Снегірьов „таки покаявся, але в КГБ виправили й доповнили його заяву", в другій сповіщалось, що Снегірьов повідомляє друзів, що він відкликав свою заяву. З цього виходить, що каяття, мовляв, було.

На жаль, одна з українських інформативних агенцій попалась на гачок цих двох КГБівських фальшивок, і вони були подані в українську еміграційну пресу як новинки з України.

В дійсності ж людина, яка стояла на порозі смерти, твердо відстоювала свою людську гідність. І коли б у нас навіть не було прямих свідчень про це, то ми зрозуміли б це з двох нижчеподаних фактів. Перший, в „покаянній заяві" висловлена подяка Снєгірьова владі за те, що вона, не зважаючи на його злочини звільнює його з ув'язнення.Другий,по закону в'язень,визнаний смертельно хворим, звільняється з-під сторожі. Снєгірьова медична комісія, як ми тепер знаємо, визнала смертельно хворим наприкінці травня. Одначе, ні з першої, ні з другої причин його не звільнили. Чому? Це ясно — боялися викриття тортур і фальсифікацій. Снєгірьова, який покаявся, випустили б. І з тюрми, і з країни — для лікування на Заході. Снєгірьова такого, як є, боялись і держали в лабетах, доки не вмер. Навіть на добу не пустили додому.

Правдиве значення подвигу Снєгірьова в його терпінні і величній твердості духа навіть в умовах наочної безнадійности.

Вічна пам'ять Тобі, наш друже — герою і мученику правозахисту!

Наше найщиріше співчуття дружині Галі — опорі й другові Покійного.

Снєгірьова вбито, вірніше — закатовано на смерть, і світ не має права байдуже пройти повз цей факт. Ми просимо всіх, хто прочитає це, вивити в будь-якій формі свій протест проти цього підлого вбивства.

Зінаїда Григоренко
Петро Григоренко

3 січня 1979 року